

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΣΤ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 - ΤΗΛ. 227 - 689 | 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1969 | ΑΡΙΘ. 18

ΠΕΡΙ ΘΕΙΑΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

Α'

1. Ὁ ἄνθρωπος, τὸ πλάσμα τοῦτο τῶν χειρῶν τοῦ πανσόφου Θεοῦ· ἡ κορωνὶς τῆς Φύσεως καὶ τῆς ὅλης αἰσθητῆς Δημιουργίας τὸ τελειότατον ὄν, διακρίνεται, ἐξέχει καὶ προβάλλεται ὑπὲρ πάντα τὰ ζωικά ὄντα ἐκ τοῦ ὅτι «φύσει ὀρέγεται τοῦ εἰδέναι», κατὰ τὸν Σταγειρίτην φιλόσοφον καὶ τέρμα ἢ κορεσμός τῆς πρὸς γνῶσιν ὀρέξεως τοῦτου δὲν ὑπάρχει. Ποῖον δὲ εἶναι τὸ στοιχεῖον, τὸ ὑπὸ τοῦ Πλάστου δοθὲν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε νὰ ὑπερβάλλῃ πάντα τὰ ὄντα τῆς Φύσεως, νὰ πραγματοποιῆ καταπληκτικὰ ἐπιτεύγματα, ὅπως τὸ τελευταῖον ἐπικὸν μεγαλουργημα τῆς προσεδαφίσεως εἰς τὴν Σελήνην, καὶ νὰ καταστῇ ὁ ἡγεμών, ὁ βασιλεύς, ὁ δαμαστής καὶ κυρίαρχος τῶν τε φυσικῶν δυνάμεων καὶ τῶν ζωικῶν ὄντων ἀπάντων; Τοῦτο εἶναι τὸ τοῦ «Νοῦ» κριτήριον, τὸ Λογικόν, τὸ καὶ Ἑγεμονικόν, τὸ Πνευματικόν καὶ πράγματι Θεῖον, τὸ ἀπὸ Θεοῦ ἐμφυσηθὲν αὐτῷ ἰδιαίτερον στοιχεῖον, τὸ διακρίνον καὶ χαρακτηρίζον τὸν ἄνθρωπον ἐν πάσαις ταῖς ἐκδηλώσεσιν αὐτοῦ, ὡς ψυχοσωματικοῦ ὄντος, ζῶντος, δρῶντος, ἐξελισσομένου ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ προοδεύοντος συνεχῶς καὶ ἀκαταπαύστως, ἀναζητοῦντος, ἀνακαλύπτοντος καὶ δημιουργοῦντος ἐν ἀεικινήτῳ ὀρμῇ ἀδιαλείπτως τὸ νέον, τὸ πρωτοφανές, τὸ πρωτότυπον.

2. Τὴν πρὸς γνῶσιν ἐπομένως φύσει ἐνυπάρχουσαν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἰκανότητα δημιουργεῖ ὁ «Νοῦς» αὐτοῦ. Ἐξ οὗ

καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ κατηγορήσῃ τοῦ πράγματι ὑπερτάτου τοῦτου ἀγαθοῦ καὶ ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι ὁ «Νοῦς» εἶναι τὸ ἄριστον τῶν καλῶν, ἅτινα ἐδωρήσατο αὐτῷ ὁ Πλάστης καὶ Δημιουργὸς Θεός. Ἄλλωστε ἐν αὐτῷ ἔχομεν καὶ τὸ «κατ' εἰκόνα» τοῦ κτίσαντος. Ὁ Μ. Βασίλειος ἐν Ἐπιστολῇ τοῦ πρὸς τὸν Ἀμφιλόχιον Ἰκονίου (233, πρὸς Migne, PG 32,86/48) ὁμολογεῖ ὅτι «καλὸν μὲν ὁ Νοῦς», ἄρα «καὶ καλὸν τοῦ Νοῦ ἡ ἐνέργεια», ἂν καὶ οὐχὶ πᾶσα τοῦτου ἐνέργεια. Διότι, «ἀεικίνητος ὢν οὗτος, πολλάκις μὲν φαντασιοῦται περὶ τῶν οὐκ ὄντων ὡς ὄντων, πολλάκις δ' εὐθυβόλως ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν φέρεται». Ἡ φορὰ δ' αὕτη ἐντείνεται ἐκ τῆς ἐξωθεν ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως. Ἀναλόγως δὲ τοῦ προτιθεμένου Ἰδεώδους τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς μορφώσεως, ἰδίᾳ τῶν Νέων, διαπλάσσεται καὶ ὁ ψυχικὸς τοῦ Νέου κόσμος καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ λαμβάνει τὴν ἀνάλογον μορφήν καὶ διάπλασιν.

3. Ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως ἀσκουμένη ἐπίδρασις εἰς τὰς ψυχάς, ἰδίᾳ τῶν Νέων, ἐὰν μὲν εἶναι ἀγαθὴ, κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν καὶ θεωρίαν, διαπλάττει καὶ τὸν Νέον εἰς «καλὸν κάγαθόν», καλλιεργοῦσα ἐν αὐτῷ τὴν πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἔφεσιν καὶ τὴν πρὸς τὸ ἀληθές ὀρμήν, τοῦναντίον δὲ τὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὸ κακὸν καὶ τὸ ψεῦδος. Ὅσῳ δὲ καλλιεργεῖται παρ' αὐτοῦ ἡ πρὸς τὴν Ἀρετὴν καὶ τὴν Ἀλήθειαν ἔφεσις, ἐπὶ τοσοῦτῳ ὁ ἄνθρωπος ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας τῆς Ἀρετῆς καὶ καταλαμβάνει βαθμιαίως τὸ

περιεχόμενον καὶ τὴν οὐσίαν τῆς Ἀληθείας, ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν καὶ ἐπιτευκτὸν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν.

4. Ἡ αὐξησης δὲ τῆς παρ' ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ ἐφέσεως ἀποκτήσεως τῆς Ἀρετῆς καὶ καταλήψεως τῆς Ἀληθείας ἐπιτυγχάνεται, κατὰ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, κυρίως καὶ πρωτίστως, τῇ βοήθειᾳ τῆς Θείας Χάριτος. Ἄλλ' ἡ Θεία Χάρις εἶναι συνεξάρτητος καὶ συνακόλουθος πρὸς τὴν Πίστιν τοῦ Χριστιανοῦ. Τὴν Πίστιν εἰς τὴν τρισυπόστατον Ἁγίαν Τριάδα· τὴν Πίστιν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς Ψυχῆς· τὴν Πίστιν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων ἰδρυθεῖσαν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου· τὴν Πίστιν εἰς τὰ Ἅγια Μυστήρια τὰ ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας τελούμενα πρὸς τελείωσιν τοῦ ἀνθρώπου· τὴν Πίστιν εἰς πάσας τὰς Εὐαγγελικὰς Ἀληθείας καὶ Διδαχὰς καὶ τέλος τὴν Πίστιν ἐπ' αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον, πλασθέντα διὰ τὴν αἰωνιότητα καὶ προορισμὸν ἔχοντα τὴν ἐν τῇ Ἀρετῇ τελειότητα καὶ τὴν ἐν τῇ μελλούσῃ καὶ αἰωνίᾳ ζωῇ μακαριότητα.

5. «Ἄλλ' ἐπειδὴ τῷ ἀνθρώπῳ διτταὶ δυνάμεις παραπεφύκασι, κατὰ τὴν ἡμετέραν τῶν εἰς Θεὸν πεπιστευκότων ὑπόληψιν, ἡ μὲν πονηρὰ καὶ τῶν δαιμόνων, πρὸς τὴν ἰδίαν ἀποστασίαν ἡμᾶς συνεφελομένη· ἡ δὲ θειοτέρα καὶ ἀγαθὴ πρὸς τὴν τοῦ Θεοῦ ὁμοίωσιν ἡμᾶς ἀνάγουσα», ἀνάγκη ὁ ἀνθρώπος νὰ ἐπιλέξῃ μόνος καὶ νὰ καλλιέργησιν διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως τὸ Ἰδεῶδες τοῦ Ἀγαθοῦ, τῆς Ἀρετῆς, κατὰ τὴν χριστιανικὴν Διδαχὴν, διότι τοῦτο εἶναι σύμφωνον καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν καὶ πρὸς τὸ ἐν ἀγαθῇ ἐννοίᾳ συμφέρον αὐτῷ, ἢτοι τῆς διὰ τῆς Ἀρετῆς πραγματώσεως τοῦ ἀληθοῦς ἐπὶ τῆς γῆς προορισμοῦ του. Ἐκτὸς τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν, ὁ σοφὸς τῶν Καππαδοκῶν Ἱεράρχης διακρίνει καὶ τρίτην τινὰ κατάστασιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ἣν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν «ἀπαθῆ» ἢ «ἀδιάφορον». Εἶναι ἡ κατάστασις, ἐν ἣ ὁ ἀνθρώπος, μὴ φωτισθεὶς καὶ διδαχθεὶς, μένει ἐφ' ἑαυτοῦ μικρὰ καθορῶν

καὶ τὰ ἐν ἑαυτῷ ὡς σύμμετρα διαβλέπων «ὅταν ἐφ' ἑαυτοῦ μένη ὁ νοῦς, μικρὰ καθορᾶ καὶ τὰ ἐν ἑαυτῷ ὡς σύμμετρα διαβλέπων».

6. Ἐνταῦθα δ' ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ ἀνυπολόγιστος εὐθύνη τῶν γονέων, τῆς Πολιτείας, τῆς Κοινωνίας, τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τελειότερων μέσων ἀνατροφῆς, ἀγωγῆς, παιδείας καὶ μορφώσεως τῆς Νεότητος, ἐφ' ἧς ἐδράζεται τὸ εὐτυχὲς μέλλον καὶ ἡ ἀγαθὴ πρόοδος τῶν Λαῶν καὶ τῶν Ἐθνῶν. Ἀλλοίμονον δὲ ἂν τὸ σύστημα τῆς Ἀγωγῆς, τῆς Παιδείας καὶ τῆς καθόλου Μορφώσεως δὲν εἶναι τὸ κατὰ τὸ χριστιανικὸν Ἰδεῶδες σύστημα. Τότε ἢ κακῶς ἀνατραφεῖσα καὶ παιδευθεῖσα Νεότης θὰ καταστῆ πνευματικῶς δοχεῖον συγχύσεως, ἀναταραχῆς, μεστὸν ἐκρηκτικῆς δυνάμεως, ἔτοιμον εἰς καταστρεπτικὰς ἐκρήξεις πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Τὰ πάντα τίθενται ὑπὸ τοῦ κακῶς παιδαγωγηθέντος Νέου ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς τεταραγμένης καὶ ἀνησυχου αὐτοῦ συνειδήσεως. Κρίνει ἀφρόνως τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας. Θεός, Κόσμος, Ἄνθρωπος, Ζωή, Θάνατος, Γένη, Φυλαί, Ἔθνη, Κοινωνίαι, Τάξεις, Τέχναι, Ἐπιστήμαι, Ἥθη, Ἔθιμα, Παραδόσεις, Ἱστορία, Γλῶσσαι, Πρόοδος, Πολιτισμὸς, Θρησκεία, τὰ πάντα τίθενται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ κακῶς ἀνατραφέντος καὶ κακῶς παιδαγωγηθέντος καὶ κακῶς ἀναπτυχθέντος Νέου, ἔτοιμου νὰ ὑψώσῃ τὴν δαμόκλειον αὐτοῦ σπάθην, διὰ νὰ συντρίψῃ τὸ πᾶν, διότι τὰ πάντα τὸν ἐνοχλοῦν, ἐπειδὴ θεωρεῖ τὰ πάντα «κατὰ συνθήκην ψεύδη» καὶ μόνον τὸν ἑαυτὸν του ἐξαιρεῖ, ὁ δυστυχής!

7. Εἶναι λοιπὸν βέβαιον, ὅτι ὁ Νέος, ὅστις ἐξ ἀμελείας τῶν γονέων αὐτοῦ πρωτίστως ἢ κακοῦ τῆς Πολιτείας συστήματος ἀγωγῆς, ἠθελε περιπέσει εἰς Διδασκάλους κακοὺς καὶ ὑποστῆ τὴν ἐπίδρασιν ἀνθρώπων φαύλων καὶ διεστραμμένων, εἶναι λέγω βέβαιον, ὅτι ὁ Νέος οὗτος θὰ ἀχθῆ εἰς σύγχυσιν ἰδεῶν καὶ θὰ καταντήσῃ εἰς φαντασιώσεις ἀλλοκότους καὶ θεωρίας διεστραμμένας καὶ καταστροφικὰς. Θ' ἀμαυρωθῆ παρ' αὐτῷ τότε τὸ οἰκεῖον κριτήριον,

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Ἐπὶ τῷ καταπληκτικῷ καὶ μεγαλειώδει ἐπιστημονικῷ καὶ τεχνολογικῷ ἐγχειρήματι τῆς μεταβάσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν Γῆν εἰς τὴν Σελήνην, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προέβη εἰς διαφόρους ἐκδηλώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται ἡ τοποθέτησις καὶ ἡ ἀξιολόγησις τοῦ ἐπικοῦ αὐτοῦ μεγαλουργήματος ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως.

Οὕτω, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τηλεγραφήματος τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς πρὸς τὸν Βέρνερ Φὸν Μπράουν, ἠύχθη τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ ἐγχειρήματος τῆς προσεδαφίσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Σελήνην, εἰσηγηθεῖσα τὴν χάραξιν τοῦ σημείου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὡς συμβόλου «θριάμβου, θυσίας καὶ καταλλαγῆς», ἐπὶ τῆς ἀναμνηστικῆς πλακῆς, τὴν ὁποίαν θὰ ἄφηνεν ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ δορυφόρου τῆς Γῆς τὸ πλήρωμα τῆς σεληναϊκάτου.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισεν, ἐπίσης, ὅπως τὴν 3 Αὐγούστου τελεσθῆ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν καὶ τοὺς Καθεδρικοὺς Ναοὺς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων εὐχαριστήριος θεία Λειτουργία, ὁ ἐμπλουτισμὸς τῆς ὁποίας δι' ἐπικαίρων στίχων, ἀναγνωσμάτων καὶ ὕμνων ἀνετέθη εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιον.

Μετὰ τὸ ἐπικὸν ἐπιτύχημα τῆς ἀποβάσεως τῶν Ἀμερικανῶν ἀστροναυτῶν εἰς τὴν Σελήνην, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπηύθυνε πρὸς τὴν ΝΑΣΑ, εἰς Χιούστον τοῦ Τέξας, τὸ ἀκόλουθον συγχαρητήριον τηλεγράφημα:

«Ἐκθαμβοὶ καὶ κατασπυκκενημένοι, μετὰ δέους πολλοῦ καὶ ἐνθέρμου πρὸς τὸν Πατέρα τῶν Φώτων

τὸ τῆς υἱοῦς δῆλον ὅτι συνειδήσεως, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ κρίνη τὸ ἀληθές ἀπὸ τοῦ ψευδοῦς, τὸ δίκαιον ἀπὸ τοῦ ἀδίκου, τὸ ἠθικὸν ἀπὸ τοῦ ἀνηθίκου, τὸ ἐπιτρεπτὸν ἀπὸ τοῦ ἀπηγορευμένου, τὸ ὀρθὸν ἀπὸ τοῦ ἐπιβλαβοῦς, τὸ ὠφέλιμον ἀπὸ τοῦ ἐπιζημίου. Διὸ καὶ ὁ Μ. Βασίλειος τὰ σοφώτατα ταῦτα ἀποφαίνεται: «Ὅταν δὲ τοῖς ἀπατῶσιν ἑαυτὸν ἐπιδῶ ὁ ἄνθρωπος, ἀφανίσας τὸ οἰκεῖον κριτήριον, φαντασίαις σύνεστιν ἄλλοκότοις. Τότε καὶ τὸ ξύλον οὐχὶ ξύλον εἶναι νομίζει, ἀλλὰ Θεόν· καὶ χρυσὸν οὐχὶ χρήματα εἶναι κρίνει, ἀλλὰ σεβάσματα». Ἴδου λοιπὸν τὸ κατάντημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ ἡ κακὴ ἀγωγή τοῦ Νέου καὶ ἡ μαθητεία τούτου παρὰ Διδασκάλους διεστραμμένοι καὶ φαῦλοις! Διαστροφή καὶ σύγχυ-

προσευχῆς παρακολουθήσαντες τὸ μεγαλειώδες ἐπιτύχημα τριῶν ἡρωϊκῶν ἀστροναυτῶν καὶ πάντων ὑμῶν, συγχαίρομεν ὑμᾶς ἐκ βάθους καρδίας.

Ἀπέβητε ἐκλεκτοὶ τοῦ Κυρίου, εἰς τοὺς ὁποίους Οὗτος ἐπεδαφίλευσε τὸ προνόμιον, ἵνα ψηλαφήσητε τὰ ἔργα τῶν δακτύλων Του καὶ τῆς ἐνδόξου μεγαλωσύνης Αὐτοῦ ἐπὶ τὸν φωστῆρα τῆς νυκτὸς (Γεν. α' 17), πρῶτοι ὑμεῖς ἀπὸ τῆς Τετάρτης Ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ Κύριος τὸν ἐδημοῦρησεν.

Προσβλέπομεν εἰς ὑμᾶς ὡς πρὸς ἔξοχα καὶ πανένδοξα τέκνα τῆς εὐγενοῦς ὑμῶν χώρας καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ὡς μαρτυροῦντας περὶ μεγαλείου τῆς παντοδυνάμου σοφίας τοῦ Θεοῦ. Ἐὐχαριστήριους δὲ δοξολογίας πρὸς τὸν οὐράνιον κοινὸν ἡμῶν Πατέρα προσάγοντες, ἐγνωμονοῦμεν καὶ ὑμᾶς ὡς ὁδηγήσαντας τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς καὶ τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων εἰς ἐμβάθυνσιν τῶν θαυμασίων τοῦ Δημιουργοῦ».

Τὴν 22 Ἰουλίου 1969 ἐψάλη εὐχαριστήριος Δοξολογία εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἐπὶ τῷ κοσμοϊστορικῷ γεγονότι τῆς προσεδαφίσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Σελήνην. Εἰς τὴν εὐχαριστήριον Δοξολογίαν παρέστησαν ὁ Α' Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακός, ὁ Ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Μακαρέζος, ὁ Ὑπουργὸς Δημοσίων Ἔργων κ. Παπαδημητρίου, ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορίου κ. Τσέλλος, ὁ Ἀναπληρωτὴς Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Ἀγαθαγγέλου, οἱ Ὑφυπουργοὶ Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Βοβολίνης, Ἐξωτερικῶν κ. Τσιστόπουλος καὶ

σις ἰδεῶν, φαυλότης καὶ πώρωσις, ἀνατροπὴ τῶν ὑγῶν ἀρχῶν τῆς Θρησκείας, τοῦ ἠθικοῦ Νόμου καὶ τοῦ Δικαίου, ὡς καὶ τῶν παραδεδομένων Ἀρχῶν συμβιώσεως τῶν Κοινωνιῶν καὶ τῶν Ἐθνῶν! Ἴδου λοιπὸν διατὶ διακηρύττεται ὑπὸ πάντων τῶν Παιδαγωγῶν, ὅτι ἐπὶ τῆς υἱοῦς καὶ δὴ καὶ χριστιανικῆς Ἀγωγῆς, Μορφώσεως καὶ Παιδείας, στηρίζεται τὸ εὐτυχὲς μέλλον τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινωνίας, τῆς Πολιτείας, τοῦ ἔθνους, τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἀλλὰ θὰ συνεχίσωμεν.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ
Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Ἐμπορίου κ. Γεωργακέλος, ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ πλήθῃ πιστῶν.

Τὴν 23 Ἰουλίου 1969, πρωϊνὴ ἀθηναϊκὴ ἔφημερὶς ἐδημοσίευσε βαρυσήμαντον μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, τὸ κείμενον τοῦ ὁποίου ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Ἡ προσεδάφισις τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ ἐνὸς ἐκ τῶν ἀδρανῶν σωμάτων, καὶ καθ' ἑαυτὴν ἀλλὰ καὶ ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰς φυσικὰς καὶ μεταφυσικὰς συνεπειάς, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχη, ἀποτελεῖ ὁρόσημον, τὸ ὁποῖον διαχωρίζει τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς δύο μεγάλας περιόδους: τὴν γῆϊνὴν καὶ τὴν ἐξωγῆϊνὴν. Διότι καὶ ἡ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Γῆς μακρὰ περίοδος καὶ ἡ μετ' αὐτὴν, καὶ ἡ προϊστορικὴ καὶ ἡ μέχρι τοῦδε ἱστορικὴ περιεχόμενον σχεδὸν κατὰ τὸ σύνολόν των μόνον τὰ ἐπὶ τῆς Γῆς διαδοξατισθέντα προανθρώπεια ἢ μετανθρώπεια γεγονότα. Μόνον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, ἀφ' ἧς ὁ ἄνθρωπος κατώρθωσε νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν ἔλξιν τῆς Γῆς καὶ νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν διαστημικὸν χῶρον, κυρίως δὲ ἀπὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν κατώρθωσε νὰ πατήσῃ ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου οὐρανίου σώματος, ἀρχίζει ἡ νέα, ἡ ἐξωγῆϊνὴ περίοδος τῆς ἱστορίας του.

Μέχρι τοῦδε μόνον ἡ Θρησκεία, καὶ ἰδιαίτερος ἡ Ἁγία Γραφή, ἀπασχολήθη καὶ μὲ τὰ ἐξωγῆϊνα. Τὸ μεγαλειώδες πρῶτον κεφάλαιον τῆς Γενέσεως καὶ τὰ καταπληκτικὰ ἀποσπάσματα τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Δευτέραν τοῦ Κυρίου Παρουσίαν, ἀπετέλουν τὴν μόνην ἐξαίρεσιν, ἡ ὁποία ἔφερε μέχρι τοῦδε τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν «κοσμικὸν χῶρον». Τέλος, ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς Ἐπιστήμης μόνον ἡ Ἀστρονομία καὶ τελευταίως ἡ Ἀστροφυσικὴ καὶ πάντα τὰ συναφῆ, τὰ ὁποία ὡς κατάληξιν εἶχαν τὴν προσεδάφισιν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Σελήνης, ἔστρεφαν τὴν προσοχὴν μας εἰς τὰ «ἐξωγῆϊνα». Κατὰ τὰ λοιπά, παρεμέναμεν περιορισμένοι εἰς τὸν μικρὸν πλανήτην μας. Ὅσον δὲ ὀλιγώτερον «πολιτισμένοι» ἤμεθα, τόσο στενωτέρα καὶ πλέον περιορισμένη ἦτο καὶ ἡ διάστασις τῶν ἀπασχολήσεων καὶ ἐνδιαφερόντων μας.

Τώρα, διὰ μιᾶς, μὲ τὸ νὰ θέσῃ ὁ ἄνθρωπος πόδα ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου οὐρανίου σώματος, ἡ διάστασις μας ἐδρόνεται καταπληκτικῶς. Ἐξ ἐπόψεως ψυχολογικῆς, ἀλλὰ καὶ φυσικῶν δυνατοτήτων, μετατρέπομεθα πλέον ἀπὸ «γῆϊνων» εἰς «παγκοσμίους» ὑπάρξεις, μὲ ἀνυπολόγιστους πρὸ ἡμῶν δυνατότητας, ἐκτεινομένους ἐφ' ὅλων τῶν ἐκφάνσεων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ ἀναφέρωμεν μίαν καὶ μόνον: Ἔχει παρατηρηθῆ, ὅτι αἱ πλείους τῶν ἐπιστημονικῶν κατακτῆσεων τοῦ ἀνθρώπου συνεδέοντο εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως μὲ τοὺς πολεμικοὺς ἀνταγωνισμούς. Ἦδη, πλείους ὅσαι ἐπιστημονικαὶ κατακτῆσεις συνεδέθησαν μὲ τὸν ἀνταγωνισμόν εἰς τὸ διάστημα. Ἐὰν λοιπὸν ὑποτεθῆ, ὅτι τὸ μόνον ἀποτέλεσμα τῶν διαστημικῶν πτήσεων διὰ τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σχέσεις θὰ εἶναι ἡ στροφὴ τοῦ κέντρον τοῦ βάρους τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν ἐκ τοῦ πολεμικοῦ πεδίου, δηλαδὴ ἐκ τῶν καταστροφῶν, εἰς τὸ διαστημι-

κὸν (προϋποτιθεμένου ὅτι καὶ πάλιν αἱ ἐρευναι δὲν θὰ μετατραποῦν εἰς πολεμικὰς), τὸ κέρδος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα θὰ εἶναι ἀνυπολόγιστον.

Ἄλλ' εὐχομαι ὀλοφύχως, ὅπως τὰ διαστημικὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπου ἔχουν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων ἐκφάνσεων τῆς ζωῆς του, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὄχι μόνον τὸ εὐχομαι, ἀλλὰ βασίμως καὶ τὸ ἐλπίζω. Διότι ὅσα μέχρι τοῦδε ἦσαν συμπεράσματα μόνον ἐπιστημονικῶν ὑπολογισμῶν, τώρα ἐπιβεβαιούνται καὶ ἐκ τῶν διαστημικῶν πτήσεων, ἐπαληθεύονται δηλαδὴ πειραματικῶς. Εἶμαι, λοιπόν, βέβαιος ὅτι τὴν πρώτην κατάπληξιν τοῦ μεγάλου πλήθους ἐκ τοῦ τεραστίου σημασίας ἐπιτεύγματος τούτου τοῦ ἀνθρώπου, θὰ διαδεχθῆ ἡ νηφαλιότης. Τότε καὶ οἱ πολλοὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐπηρεασθοῦν εἰς τὰς σκέψεις των, καθ' ὃν τρόπον ἐπηρεάζονται καὶ οἱ μεγάλοι ἐπιστήμονες, ὅταν καὶ διὰ τῶν διαστημικῶν των πειραμάτων διαπιστώνουν τὴν ἀπόλυτον ἀκριβείαν, ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς νόμους τῆς Φύσεως καὶ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν ἀποδώσων εἰς τὴν τυφλὴν Τύχην.

Τελευτῶν, ἐπιθυμῶ, ὡς εἰς ἀπλοῦς ἄνθρωπος καὶ ἀπὸ τῶν σπηλῶν τῆς φιλοξένου ἐφημερίδος σας νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τοὺς τρεῖς μεγάλους ἥρωας τῆς Γῆς, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ θάρρος των, τὴν πειθαρχίαν των καὶ τὴν αὐτοθυσίαν των ἔδωκαν τὴν δυνατότητα εἰς πάντας ἡμᾶς νὰ πανηγυρίζωμεν τὸ καταπληκτικὸν ἐπίτευγμά των. Εὐχομαι ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ πάντοτε πάντα τὰ εὐγενῆ διαβήματά των, ὡς καὶ πάντων ἐκείνων τῶν πολυπληθῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν συνεργατῶν των, οἱ ὁποῖοι συνέβαλον καὶ συμβάλλουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἀσφαλῆ διεξαγωγήν των, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὸν εὐγενῆ ἀμερικανικὸν Λαόν, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ τιμίου ἰδρωτός του παρέχει εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς τοῦτο οἰκονομικὰ μέσα».

Τὸ μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου ἐσχολιάσθη εὐμενέστατα ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ ξένου Τύπου.

Τὴν 30 Ἰουλίου 1969, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος ἐδέχθη εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν ἀντιπροσώπους τοῦ ἑλληνικοῦ ἡμερησίου Τύπου, πρὸς τοὺς ὁποίους διένειμεν, ἀφοῦ ἀνεγνώσθη πρῶτον, τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθὲν τῆς Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου καὶ Διαφωτίσεως:

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τῆς Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου καὶ Διαφωτίσεως, ἐπιθυμεῖ νὰ προβῆ σήμερον εἰς ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης, μέσῳ ὑμῶν τῶν τιμιῶν καὶ εὐγενῶν ἐργατῶν τοῦ ἡμερησίου ἑλληνικοῦ Τύπου, ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῆς εἰδικῆς λατρευτικῆς ἐκδηλώσεως τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς.

Ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸν, τὴν προσεχῆ Κυριακὴν, 3ην Αὐγούστου, θὰ τελεσθῆ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰς ἑδρας τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἢ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀποφασισθεῖσα Θεία Λει-

τουργία, ἐπὶ τῇ πρώτῃ καὶ ἐπιτυχεῖ πτήσει τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Σελήνην.

Τὴν τάξιν τῆς εἰδικῆς ταύτης Θείας Λειτουργίας, ὡς καὶ τὴν ποίησιν καὶ τὴν μουσικὴν τῶν τροπαρίων συνέθεσεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ Πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐξετυπώθη δὲ εἰς αὐτοτελὲς τεῦχος ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, μερίμνη τῆς Διευθύνσεως Τύπου αὐτῆς. Συμφώνως πρὸς τὴν καθωρισμένην τάξιν, θὰ ψαλοῦν τὸ πρῶτον δύο ἀπολυτικά, ἐν κοντάκιον καὶ ἐν μεγαλυνάριον εἰς τὰς οἰκειὰς θέσεις. Μετὰ τὸν Πολυχρονισμόν τῶν Βασιλέων, θὰ ἀναγνωσθῇ τὸ Α' Κεφάλαιον τῆς Γενέσεως, θὰ ἀκολουθήσῃ δὲ ἐπιλογή στίχων ἐκ τοῦ Ἵμνου τῶν Τριῶν Παίδων, κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς Θ. Λειτουργίας τοῦ Μ. Σαββάτου. Ἐν συνεχείᾳ θὰ ἀναγνωσθῇ ἐμμελῶς ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα ἐκ τῆς Β' Ἐπιστολῆς τοῦ Πέτρου, ἐνθα γίνεται ἐπικαίρως λόγος περὶ τῶν οὐρανῶν, τῆς γῆς καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως. Ὡσαύτως τὸ ἱερόν Εὐαγγέλιον, ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ιγ' κεφαλαίου τοῦ κατὰ Μάρκον, ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ θέμα καὶ καταλήγει μετὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ τῆς αἰωνιότητος τῶν λόγων Του. Ἀκολουθῶν, ἀντὶ κηρύγματος, θὰ ἀναγνωσθῇ μία συλλογὴ κειμένων ἐκ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἰς τὴν Ἐξαήμερον. Πρὸ τῆς Ἀπολύσεως, τέλος, θὰ ψαλῆ ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν ψαλτῶν ἐπιλογή στίχων ἐκ τοῦ η' ψαλμοῦ.

Πρὸ παντός ἄλλου σχολίου εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τονισθῇ, ὅτι κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην Θείαν Λειτουργίαν, δὲν παροράται οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ὁ κεντρικὸς πυρὴν αὐτῆς, ὅστις παραμένει πάντοτε ἡ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας προσφορὰ τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς ποιμένας καὶ εἰς τὸν λαὸν «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ζωὴν αἰώνιον» αὐτῶν.

Ἵπὸ τὴν ἀναμφισβήτητον ταύτην ἔννοιαν καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ εὐρυτέρου ἀνθρωπολογικοῦ περιεχομένου τῆς Ὁρθοδόξου Θείας Λειτουργίας, πᾶν γεγονός τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, εὐχάριστον ἢ δυσάρεστον, δύναται νὰ τοποθετῆται ἐντὸς αὐτῆς, ἢ ἐπὶ τὸ ὀρθότερον πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται δι' αὐτῆς. Εὐρισκομένη λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ἐνώπιον τοῦ ἐκπληκτικοῦ γεγονότος τῆς πτήσεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν Σελήνην καὶ ἐκτιμῶσα τὸ μέγεθος τοῦ ἐγχειρήματος καὶ τὰς ἐπιπτώσεις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν συνειδήσεων τῶν πιστῶν, ἐπιχειρεῖ τὴν πλεον ὀρθὴν τοποθέτησιν αὐτοῦ, μεταφέρουσα τοὺς πιστοὺς εἰς τὸ μυστηριακὸν κλῆμα τῆς εὐχαριστιακῆς δοξολογίας πρὸς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον πνοὴν ζωῆς καὶ τὸν ὥπλισε μετὰ τὴν δύναμιν τῆς διανοίας.

Ἡ δὴλωσις τοῦ ἀστροναύτου Ὡλντριν, μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσεληνώσεως, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μία ὑπαρξίς μετὰ πολλὰς δυνατότητας καὶ πολλὰς ἀδυναμίας, ἀποτελεῖ ἀφετηριακὸν σημεῖον πνευματικῆς

ἀξιολογήσεως τοῦ ἐγχειρήματος. Ἀλλὰ καὶ ἡ καταφυγὴ τοῦ Βέρνερ Φὸν Μπράουν καὶ τῶν τριῶν ἀστροναυτῶν εἰς τὴν δύναμιν τῆς Προσευχῆς εἶναι τὸ σημεῖον τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν Θεόν.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ ἐκκλησιαστικὸς συνθέτης τῶν εἰδικῶς συντεθέντων ὕμνων τῆς Θ. Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς ἐτοποθετήθη ἐξ ἐπόψεως μετὰ μορφῆς καὶ μουσικῆς αὐτῶν εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐπικρατεστέρων (γνωστοτέρων) ὕμνων τῆς λατρείας μας, ἐξ ἐπόψεως δὲ περιεχομένου ὑπερέτησεν εἰς τὴν ἐξῆς κεντρικὴν καὶ διμερῆ ἔννοιαν: δοξολογία πρὸς τὸν Δημιουργόν-Ζωοδότην Θεόν καὶ ἰκεσία, ἵνα περιφρουρήσῃ τὸν ἄνθρωπον «ἀπὸ πάσης ἀλαζονείας καὶ ἐπάρεως», παρέχων εἰς αὐτὸν αἶλασμόν καὶ σωτηρίαν τὴν αἰώνιον».

Τοῦτο διαπιστοῦται εὐκόλως διὰ τῆς προσεκτικῆς μελέτης τῶν ὕμνων, τοὺς ὁποίους καὶ παραθέτομεν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως...

Μεγαλύνομεν τὸ θεῖον κράτος
καὶ δοξάζομεν τὸν Ζωοδότην,
ὃν ὕμνεῖ καὶ δοξάζει τὰ σύμπαντα,
ὡς ἀγαθὸν δὲ αὐτὸν ἱκετεύομεν
ἵνα καρδίας ἡμῶν καὶ νοήματα
ἀπὸ πάσης ἀλαζονείας καὶ ἐπάρεως
φρουρῶν, ἰλασμόν παρέχηται
ἡμῖν καὶ σωτηρίαν τὴν αἰώνιον.

ΕΤΕΡΟΝ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἦχος δ'. Ὁ Μάργης σου, Κύριε...

Ὁ κτίσας τὰ σύμπαντα δημιουργὸς καὶ Θεός,
ὁ φῶς ὡς ἱμάτιον περιβαλλόμενος,
ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον,
ἔπιθε οὐρανόθεν ἐφ' ἡμᾶς, ὦ οἰκτιρμον,
εὐθνην τὰς καρδίας καὶ τὸ φρόνημα πάντων
πρὸς τὸ σὸν θεῖον θέλημα, ἵνα πιστῶς
ἀεὶ σε δοξάζωμεν.

ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς...

Ὅν περιέποσιν ἀγγέλων αἱ τάξεις
καὶ ἀνυμνοῦσιν οὐρανῶν αἱ δυνάμεις,
τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς δημιουργόν τε καὶ Θεόν,
ὃν ὕμνεῖ ὁ ἥλιος καὶ δοξάζει σελήνη,
ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν καὶ αὐτῷ ἐκβοῶμεν
Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
τὸ θέλημά σου γενέσθω τὸ ἅγιον.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ

Ἦχος β'.

Τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν
καὶ τὸ θεῖον Πνεῦμα, τὸν τοῦ κόσμου δημιουργόν,
οὐρανοδρόμοι ὥσπερ Ἡλίας γεγονότες,
ὑμνοῦμεν ὀρθοδόξως καὶ μεγαλύνομεν».

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ Α.Θ.Μ. ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΝ ΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

(5 Μαΐου 1969)

Ἐλλογιμώτατοι καὶ ἀγαπητοὶ μου κ. κ. Καθηγηταί,

Μετὰ πολλῆς συγκινήσεως καὶ ἀγάπης πατρικῆς εὐρίσκομαι ἐν μέσφ ὑμῶν τῶν διδασκάλων τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐργατῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Διὰ τοῦτο, ἀπευθυνόμενος πρὸς ὑμᾶς, θεωρῶ σκόπιμον νὰ ὀμιλήσω περὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς θεολογικῆς ζωῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ περὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς συνδρομῆς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς φιλιτάτης ἡμῶν Πατρίδος ἀφ' ἑτέρου.

Ὡς ὅλοι γνωρίζετε, ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας ἔχει τρία χαρακτηριστικὰ ἐν τῇ γενέσει τῆς. Τὴν Ἰουδαϊκὴν παράδοσιν, τὴν Ἑλληνικὴν σκέψιν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν Χριστιανικὴν Θεολογίαν.

Τὰ τρία ταῦτα χαρακτηριστικὰ ἐπικρατοῦν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἥς

ἀντιπρόσωποι ὑπῆρξαν οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας. Ἐκτοτε ἡ Ἀλεξανδρινὴ Ἐκκλησία εἶχε ν' ἀντιπαλαίση πρὸς τὸν Μονοφυσισμὸν, πρὸς τοὺς ξένους κατακτητὰς καὶ ἀργότερον πρὸς τὴν Λατινικὴν Ἐκκλησίαν.

Δυστυχῶς, γνησίαν θεολογικὴν παραγωγὴν δὲν ἐπέδειξεν ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας μετὰ τὴν Τετάρτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνει, ὅτι δὲν ἐνεφανίσθησαν ἐν αὐτῇ μεγάλοι θεολόγοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν. Οὔτε ἐπίσης λησμονῶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν προέλευσιν τῆς Μυστικῆς Θεολογίας, ἥτις ἀποτελεῖ ἐν ἑκ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας. Ἡ παρακμὴ αὐτῆς τῆς θεολογικῆς παραγωγῆς ἐν τῇ Ἀλεξανδρινῇ Θεολογίᾳ ὀφείλεται εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπόσπασιν τῶν Μονοφυσιτῶν, εἰς τοὺς κατὰ τῆς Ἐκ-

Οἱ ὡς ἄνω ὕμνοι ἐξετυπώθησαν εἰς μικρὸν δίπτυχον φυλλάδιον καὶ διενεμήθησαν εἰς τοὺς πιστοὺς κατὰ τὴν προσέλευσιν τῶν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν εὐχαριστήριον θείαν Λειτουργίαν.

Ἀπαντῶν εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν δημοσιογράφων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίαν καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος ἐξῆρεν ἰδιαιτέρως τὸ γεγονός, ὅτι ἡ θεία Λειτουργία εἶναι ὅτι πολυτιμότερον καὶ ἀγιώτερον ἔχει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι διὰ τῆς τελέσεως εἰδικῆς θείας Λειτουργίας ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἠθέλησε νὰ ὑμνήσῃ καὶ εὐχαριστήσῃ τὸν Δημιουργὸν τοῦ κόσμου διὰ τὸ θαυμαστὸν ἐπίτευγμα τῆς κατακτήσεως τῆς Σελήνης ὑπὸ τοῦ ὡς βασιλέως τῆς κτίσεως πλασθέντος ἀνθρώπου. Ἀκολουθῶν ὁ Σεβασμιώτατος ὑπεγράμμισεν, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν πρόκειται νὰ εὐρεθῇ εἰς δύσκολον θέσιν πρὸ οἰουδήποτε ἐπιτεύγματος τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν χῶρον τοῦ σύμπαντος, διότι τὸ Εὐαγγέλιον δίδει εἰς ὅλα ὀρθὰ καὶ ὀλοκληρωμένα λύσεις καὶ δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Ἡ στάσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν ἐξαγωγῶν κατακτήσεων τοῦ ἀνθρώπου, ἐτόνισεν ὁ Σεβασμιώτατος, θὰ ἀποκρυσταλλωθῇ εἰς ἀποφάσεις τῆς μελλούσης Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Συνεχίζων, ὁ Σεβασμιώτατος εἶπεν, ὅτι θὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὴν τέλεσιν τῆς Λειτουργίας αὐτῆς κατ' ἔτος τὴν 20 Ἰουλίου, ἥτοι τὴν ἡμέραν τῆς κατακτήσεως τῆς Σελήνης, ὅτε ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτά-

ζει τὴν μνήμην τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, ὅστις ἀνελήφθη ὑπὸ ἄρματος πυρὸς εἰς τὸν οὐρανόν.

Τὴν Κυριακὴν, 3 Αὐγούστου, ἐτελέσθη μὲ μεγαλοπρέπειαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τοὺς Καθεδρικοὺς Ναοὺς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἡ εἰδικὴ θ. Λειτουργία ἐπὶ τῇ κατακτῆσει τῆς Σελήνης. Τὴν θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν ἐτέλεσεν ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Κοζάνης κ. Διονύσιος, συλλειτουργούντων τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Εὐρίπου κ. Βασιλείου καὶ Ἀγγελῶου κ. Εὐθυμίου. Παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, οἱ Ἀντιπρόεδροι τῆς Κυβερνήσεως κ.κ. Στ. Παττακὸς καὶ Δημ. Πατίλης καὶ ἄλλα μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ἐκπρόσωποι τῶν Ἐνόπων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Ρίτσος, ὁ Ἀμερικανὸς ἐπιτετραμμένος κ. Μακλέλαντ, ἐκπρόσωποι τῶν Ἀνατάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων καὶ πυκνότατον ἐκκλησίασμα.

*

Τὸ καταπληκτικὸν ἐπίτευγμα τῆς κατακτήσεως τῆς Σελήνης ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐνίσχυσε τὴν πίστιν εἰς τὸν παντοδύναμον καὶ πάνσοφον Θεὸν καὶ ἐκίνησε τοὺς πιστοὺς τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς αἶνον καὶ δοξολογίαν τοῦ Δημιουργοῦ μας, ὁ ὁποῖος ἀμοῖραν τινὰ τῆς ἰδίας χάριτος ἐναπέθετο τῷ ἀνθρώπῳ». Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον!

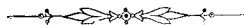
κλησίας διωγμούς και ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν κατὰ τῶν Λατίνων ἀγῶνα. Αἱ περιπέτειαι αὐτῆς τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας δὲν τῆς ἐπέτρεψαν νὰ γίνῃ ἐκ νέου Θεολογικὸν Κέντρον. Ἡ ἀρχαία αὐτῆς Θεολογία καὶ Παράδοσις ἐμελετήθησαν καὶ μελετῶνται εἰσέτι, ἀλλ' οὐχὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Θὰ εἶχεν ἄλλην ἀγάπην π.χ. ὁ Ἀλεξανδρινὸς θεολόγος διὰ τοὺς Ὁριγένην καὶ Κλήμεντα, ἀπ' ἐκείνην ἦν ἔχει οἰοσδήποτε μὴ Ἀλεξανδρινὸς θεολόγος διὰ τοὺς δύο αὐτοὺς μεγάλους Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας. Αἱ ιδέαι τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ἂν καὶ οὐχὶ πᾶσαι ὀρθαί, ἀποτελοῦν τὴν διήκουσαν γραμμὴν τῆς Ρωμαϊκῆς Θεολογίας καὶ τῆς Δυτικῆς σκέψεως. Εἶναι δηλαδὴ τεραστία ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀνδρὸς ἐν τῇ Δύσει. Διότι ἐκεῖ δὲν βλέπουν μὲ τὴν ἰδίαν καχυποψίαν, μὲ τὴν ὁποίαν βλέπομεν ἡμεῖς τὸν Ὁριγένην καὶ τὸν Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα. Μολαταῦτα καὶ ἡ Σχολὴ τῆς Ἀντιοχείας, ἂν δὲν ἀπατώμαι, καὶ ἡ τῆς Καππαδοκίας φέρουν ἰσχυρὰ ἴχνη τῆς Ἀλεξανδρινῆς Θεολογίας. Ποῖος εἶναι περισσότερον Ὁριγενικὸς τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἢ τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων;

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ, ὅτι πρῶτον ἐσχετίσθη μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Διατὶ ἄρα γε νὰ μετέβῃ εἰς Ἀλεξανδρείαν τὸν δευτερον αἰῶνα ὁ Κλήμης ὁ Ἀθηναῖος, ὅστις εἶναι γνωστὸς ὡς Ἀλεξανδρεύς; Ὁ Κλήμης ἐδίδασκεν εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, ἀντίθετα ἀπ' ὅτι συμβαίνει σήμερον εἰς τὰς κατηχητικὰς διδασκαλίας. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων ἀνθρώπων ἐφοίτουν εἰς τὴν Σχολὴν του. Τὸ ἀναφέρω τοῦτο, διὰ νὰ ὑπεθυμίσω πόσον εἶναι χρήσιμος σήμερον ὁ Κλήμης. Αἱ σημεριναὶ εὐκολαί εἰς τὰς ἰδεολογικὰς ἐπικοινωνίας ἔχουν δημιουργήσει ἕνα θρησκευτικὸν συγκρητισμὸν ἀνάλογον ἐκείνου, ὅστις ὑπῆρχεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Κλήμεντος. Θὰ ἦτο συνεπῶς χρησιμώτατος ὁ Κλήμης εἰς μίαν ἀποπειραν ἐπιδράσεως ἐπὶ τοῦ μεμορφωμένου κόσμου. Μία ἄλλη πλευρὰ τῆς κατηχητικῆς διδασκαλίας τοῦ Κλήμεντος, ἣτις ὀλίγον εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν ἔχει ἐξετασθῆ, εἶναι ἡ διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ. Δὲν υἱοθετῶ καμμίαν διδασκαλίαν αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἀλλ' ἀπλῶς παρωθῶ τὰ θεολογικὰ πνεύματα νὰ ἀσχοληθῶσι μὲ τὰ καθαρῶς ἑλληνικῆς θεολογικῆς σκέψεως θέματα. Ἄλλ' ὁ Κλήμης ἦτο δεινὸς χριστιανὸς θεολόγος, διότι εἰργάσθη, ἴσως περισσότερον παντὸς ἄλλου, διὰ τὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκάλεσε τὴν φιλοσοφίαν νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν σκέψιν, διὰ νὰ δεχθῇ τὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐκάλεσε «τελείαν γνῶσιν», πρὸς τὴν ὁποίαν δέον νὰ κατατείνωσιν οἱ Χριστιανοί. Εἶναι βεβαίως τοῦτο πέραν τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἡ συνεισ-

φορὰ τοῦ Κλήμεντος εἰς τὴν Θεολογίαν τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐθεωρήθη ἄλλοτε Προτεσταντικὴ καὶ ἄλλοτε Καθολικὴ, ἐνῶ οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο συμβαίνει, διότι αὐτὴ εἶναι ἀπλῶς Ἑλληνικὴ Ἀλεξανδρινή. Ἡ ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία ἐπιτρέπει εἰς τὴν Θεολογίαν νὰ παρακάμπῃ τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο ὁ Κλήμης ἐδίδαξε τοὺς Χριστιανοὺς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔζων διὰ τῆς πίστεως καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔφθανον εἰς τὴν γνῶσιν, ἰδέα ἡ ὁποία ἐθεωρήθη λανθασμένη, διότι ἡ γνῶσις δὲν ὁδηγεῖ εἰς τὴν τελειότητα. Ἀλλὰ τὶ ἐννοεῖ ἐνταῦθα ὁ Κλήμης;

Μήπως ταῦτα εἶναι ἀνάγκη σήμερον νὰ ἐξετασθοῦν πάλιν ὑπὸ τῆς συγχρόνου Θεολογίας; Ὑποθέτω, ὅτι ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν ἀνήκει, ὄχι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καθόλου, πάντως εἰς ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν περισσότερον, καὶ ὡς ἀνωτέρω εἶπον, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας, ἣτις ἐδέχθη καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τὸν Κλήμεντα ὡς διδάσκαλόν της καὶ ἐσχάτως ἡ πρώτη ἐδέχθη δύο Ἀλεξανδρινούς, τὸν Χρ. Παπαδόπουλον καὶ τὸν Γρ. Παπαμιχαήλ. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ὅπως διαθέσητε μέρος τῆς θεολογικῆς ὑμῶν δραστηριότητος ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Εἶναι ἀτύχημα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας ὅτι εἰς περίοδον ἀκμῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἔφυγον ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας οἱ ἀνωτέρω Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης καὶ Γρηγόριος Παπαμιχαήλ καὶ οὕτω ἀνεκόπη ἡ θεολογικὴ ζωὴ ἐν τῇ Ἀλεξανδρινῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω μίαν Ἐκκλησίαν ἄνευ θεολογικῆς ζωῆς, διὰ τοῦτο προέβην εἰς τὴν ἐπανίδρυσιν τοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος», ἵνα οὗτος ἀποτελέσῃ τὸ θεολογικὸν βῆμα τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ἣτις θὰ παῖξῃ ρόλον σπουδαῖον δι' αὐτοῦ, τόσον εἰς τὰς ἄλλας ἐν Ἀφρικῇ Ἐκκλησίας ὅσον καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἐκκλησίαν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ φέρωμεν εἰς συνεργασίαν τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, ἐξ ἧς ἔλαβον εἰς τὸ παρελθὸν τὴν ἐπιστημονικὴν Θεολογίαν. Ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος» θὰ στέλλεται δωρεὰν εἰς 500 καθηγητὰς θεολόγους καὶ Ἐπισκόπους εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ εἶναι ἐνδεικτικὸν τῆς ἐκτιμήσεως, ἣν τρέφουν οἱ διάφοροι θεολόγοι πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν τὸ γεγονός, ὅτι ἔσπευσαν διακεκριμένοι θεολόγοι νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τούτου.

Συνεπῶς ἡ βοήθεια, ἣν προσδοκῶμεν ἀπὸ τὰς ὑμετέρας ἐλλογιμότητος, εἶναι μεγάλη. Ὅχι ἀπλῶς νὰ ἐξυπηρετήτε ἡμᾶς εἰς τὰ διάφορα Συνέδρια τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ προωθήσητε περαιτέρω τὴν Ἀλεξανδρινὴν Θεολογίαν, πρὸς δόξαν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΕΥΛΑΒΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ ΑΙΩΝΑ
ΠΟΙΜΑΝΑΝΤΕΣ ΤΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
ΑΟΙΔΙΜΟΙ ΙΕΡΑΡΧΑΙ

«Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεάν και γενεάν.
Τὰ ὄστα αὐτῶν ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν».
(Σοφ. Σειράχ μστ', 12)

Κατὰ τὴν γενομένην παρ' ἡμῶν ἔρευναν διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τοῦ παλαιφάτου τούτου ναοῦ, τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τιμωμένου και τὴν περιγραφὴν τῶν ἐν αὐτῷ ὑπαρχόντων θαυμασίων ἔργων ξυλογλυπτικῆς, ἔτι δὲ και τῶν σωζομένων ἐν τῷ ναῷ ἱερῶν κειμηλίων, εὐρέθη, ὅπως συμπτωματικῶς, ὑπὸ τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ και εἰς τὸ κεντρικὸν κλίτος αὐτοῦ, εἰς λίαν ἐπίσημον θέσιν, ὅπου ἡ πλάξ τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ, ἀγνωστος μέχρι τοῦδε ὑπόγειος κτιστὸς τάφος, περιέχων θρόνον μαρμαρίνον ὅπου, ὡς φαίνεται, ἐνεταφιάζοντο καθήμενοι, με πλήρη ἀρχιερατικὴν στολήν, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν παλαιὸν ἔθος, ἀπὸ τοῦ 1707, ὅτε κατεσκευάσθη ὁ τάφος μέχρι τοῦ 1783 ὅτε ἠχρηστεύθη, οἱ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῶν 76 ἐτῶν ἀποβίωσαντος εἰς τὴν Μυτιλήνην Μητροπολίται, εἰς δὲ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ τάφου, ἐντὸς κανίστρου, τὰ ὄστα αὐτῶν με ὠραῖον ξυλόγλυπτον ἐπ' αὐτῶν σταυρόν.

Οἱ Μητροπολίται οὗτοι ἦσαν :

ΔΑΝΙΗΛ ΜΑΚΡΗΣ	1676 — 1708
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Α·Γ·ΝΑΖΗΣ	1708 — 1722
ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ	1722 — 1727
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ	1727 — 1736
ΑΝΘΙΜΟΣ ΒΕΡΤΟΥΜΗΣ	1737 — 1767
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	1767 — 1783

Ἐκρίθη ὅθεν εὐλογον, ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ, ὅπως τελεσθῆ ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ναῷ, ὅπου οἱ αοιδίμοι Ἱεράρχαι προσηύχοντο ἱεουργοῦντες ἐπὶ 108 ἐν συνόλῳ ἔτη, ἐπίσημον μνημόσυνον πρὸς ἔκφρασιν τῆς βαθείας εὐγνωμοσύνης, ἐκ μέρους τοῦ εὐαγοῦς κλήρου και τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς πόλεως και τῆς Ἐπαρχίας και πρὸς ἀπονομὴν τῶν προσηκουσῶν τιμῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας και τῆς Πολιτείας, ἐν καιρῷ δὲ τοποθετηθῶν τὰ ὄστα των εἰς κοινὸν μνημεῖον παρὰ τοὺς ἄλλους τάφους τῶν ἀρχιερέων.

Και εἶναι δικαία ἡ προσγενομένη εἰς αὐτοὺς σήμερον τιμὴ, διότι πάντες οὗτοι οἱ αοιδίμοι Ἱεράρχαι οἱ πληρώσαντες σχεδὸν ὀλόκληρον τὸν 18ον αἰῶνα, ὑπῆρξαν πράγματι, ὄχι μόνον θρησκευτικοὶ ἡγέται, ἀλλὰ και ἔθνικοι ἄνδρες ἀγωνισθέντες με αὐτοθυσίαν

* Ἀλόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Πακώβου κατὰ τὸ τελεσθὲν Μνημόσυνον ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν λειψάνων αὐτῶν.

και αὐταπάρνησιν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ πόνου και τῆς ὀδύνης, ὄχι μόνον διὰ τὴν διωκομένην τότε θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ και διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα, ἡ ὅποια, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἐτέλει εἰς τὰς ἡμέρας των σφαδάζουσα ὑπὸ τὸ πέλαμα βαρβάρου και ἀλλοθρήσκου κατακτητοῦ.

Ὅλοι, ἕκαστος κατὰ τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον, εἰργάσθησαν ὡς ἀπόστολοι τῆς θρησκείας και τοῦ Ἔθνους και ὅλοι ἔδωκαν τὴν ψυχὴν των (γιατὸ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι τὴν ἀγία και γιὰ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία). Μέσα εἰς ἐκείνην τὴν μακρὰν και ἀσέληνον και ζοφώδη νύκτα τῆς μαύρης δουλείας, εἶχαν πάντοτε ἄγρυπνον τὸ βλέμμα και προσεπάθουν, ὡς καλοὶ οἰκοστροφῶι, νὰ κυβερνήσουν τὸ κλυδωνιζόμενον σκάφος τῆς Ἐκκλησίας και πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐφρόντιζον νὰ κατευνάζουσαν τὴν μανίαν τοῦ τυράννου, νὰ προλαμβάνουσαν, κατὰ τὸ δυνατόν, τὰς ἐξισλαμισεῖς και τὰ ἄλλα δεινὰ τῆς σκλαβιάς, νὰ γλυκαίνουσαν τὸν πόνον τοῦ δοκιμαζομένου λαοῦ, νὰ σπογγίζουσαν τὰ δάκρυα τῆς πονεμένης Πατρίδος, νὰ ἀκούουσαν τοὺς ἀλαλήτους στεναγμοὺς τῆς, νὰ στηρίζουσαν τοὺς Χριστιανούς των, νὰ διδάσκουσαν, νὰ νοθετοῦσαν, νὰ ἐνισχύουσαν διὰ παντὸς τρόπον τὴν ἐκπαιδευτικὴν κίνησιν, νὰ γαλουχίζουσαν τοὺς νέους με τὰ ὄνειρα τῆς φυλῆς και νὰ πράττουσαν τὸ πᾶν διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ. Και ἐπέτυχον πλήρως οἱ καλοὶ αὐτοὶ ποιμένες, εἰς τὴν δύσκολον ἀποστολήν των, ἀπλοῦστατα, διότι ἐπίστευον ἐκεῖνο πὸν εἶπε κάποτε ὁ Κύριος εἰς τοὺς Ἀποστόλους του: «Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν» (Ματθ. 10,28). Οἱ Τοῦρκοι ἐσχόταναν μόνον τὸ σῶμα, τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνος Χριστιανοῦ δὲν ἠδυνήθησαν ποτὲ νὰ τὴν φονεύσουσαν.

Και αὐτὰ μὲν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ὡς πρὸς τὴν δρασίν των. Θὰ ἦτο ὅμως, νομίζω, ἀπαραίτητον νὰ σημειώσωμεν εἰς τί ἕκαστος διεκρίθη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ποιμαντορίας του.

Και ἐν πρώτοις ὁ Δανιήλ Μακρῆς ἐκ Σκαλωχωρίου ἐποίμανε τὴν Μητρόπολιν ἐπὶ 30 χρόνια. Αὐτὸς ἐπέτυχε νὰ ἀνακτήσῃ, ὡς φαίνεται, τὸν ναὸν αὐτὸν κατὰ τὸ 1706 ἴσως ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Τούρκων, νὰ τὸν ἐπισκευάσῃ και νὰ τὸν θέσῃ πάλιν εἰς λειτουργίαν. Αὐτὸς ἴδρυσε τὸ «Ξενοδοχεῖο», τὸ πρῶτον φιλανθρωπικὸν και νοσηλευτικὸν Ἴδρυμα τῆς Νήσου, διότι εἰς αὐτὸν ἀνετέθη ἀπὸ τὸν τότε Οἶκ. Πατριάρχην Καλλινικὸν τὸν Ἀκαράνα διὰ σιγίλλου, «εἶνα τὸ Ξενοδοχεῖο» και τὰ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα και ἀφιερῶματα διατελώσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ

Μητροπολίτου Μυτιλήνης Δανιήλ, αὐτοῦ μόνον ἔχοντας τὴν ἄδειαν διακυβερνᾶν αὐτὰ καὶ καθιστᾶν ἐν αὐτοῖς ἐπιτρόπους»¹.

Δεύτερον ὁ Νικόδημος Ἀϊναζῆς, ὁ διαδεχθεὶς τὸν Μητροπολίτην Δανιήλ, ὑπῆρξεν ὁ ἀνεγείρας ἐν ἔτει 1721 τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον, ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τούτου, τὸ ὁποῖον καταστραφέν ἐκ τῶν σεισμῶν τοῦ 1867, ἀνωκοδόμησεν ὁ τότε Μητροπολίτης Μεθόδιος Ἀρώνης.

Τρίτον ὁ Καλλίνικος, ὁ ὁποῖος διαδέχεται τὸν Νικόδημον, ποιμαίνει μόνον πέντε ἔτη. Ἦτο διαρκῶς ἀσθενής, ὡς φαίνεται τοῦτο ἐκ τῆς διαθήκης του καί, ὡς ἐκ τούτου, ἐκτὸς τῆς συνήθους ποιμαντορίας, δὲν παρουσιάζει τι τὸ ἐξαιρετικόν.

Εἶτα ὁ διαδεχθεὶς αὐτὸν Κωνστάντιος, βλέπων τὴν ἄνευ προηγουμένου πνευματικὴν κατάπτωσησιν τῶν Χριστιανῶν του καὶ τὴν παχυλὴν ἀγραμματοσύνην αὐτῶν, καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν πνευματικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ποιμνίου του, κηρύττει, διδάσκει, ἀγωνίζεται νὰ ἰδρῦσῃ Σχολεῖον, ἀλλὰ μόλις ἔφερον εἰς τὴν Μυτιλήνην ἀπὸ τὴν Πάτμον τὸν διδάσκαλον, προσκρούει εἰς τὴν λυσσαλέαν ἀντίδρασιν τῶν δημογερόντων, οἱ ὁποῖοι οὔτε ἤθελον νὰ ἀκούσουν τι περὶ ἰδρύσεως Σχολεῖου. «Καινὰ δαιμόνια μᾶς φέρει ὁ Μητροπολίτης», ἐφώναζον ὅλοι των κατ' αὐτοῦ².

Ὁ Μητροπολίτης Ἀνθιμος Βερτουμῆς, γόνος ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῆς Μυτιλήνης, συνεχίζει τοὺς ἀγῶνας τοῦ προκατόχου του διὰ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ κατορθώνει αὐτὸς νὰ ἰδρῦσῃ τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰς τὴν Μυτιλήνην. Ἐνισχύει τὰ μάλα τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῶν τριῶν προκατόχων του διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν πτωχῶν ἀσθενῶν, τῶν ὄρφανῶν, τῶν ἀπροστατευτῶν γερόντων, τῶν ἀστέγων, εἰς ἕν κοινὸν ἴδρυμα ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ξενοδοχείου» καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν δωρίζει καὶ εἶτα καταλείπει εἰς αὐτὸ διὰ διαθήκης του ὅλην τὴν περιουσίαν του, ἦτοι τὸ «μεγάλον περιβόλι» τῆς Μυτιλήνης, τὸ ὁποῖον κατεῖχε τὴν θέσιν, ὅπου σήμερον εὐρίσκεται τὸ Γυμνάσιον, τὸ Ἀ' Δημοτικὸν Σχολεῖον, ὁ Δημοτικὸς κήπος, ἡ Νομαρχία, τὸ Δημαρχεῖον, τὸ Ὑπ/μα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Θεράποντος καὶ οἱ παράλληλοι δρόμοι τῆς παραλίας καὶ ὁ πρὸ τοῦ Γυμνασίου. Τὸ «Ξενοδοχεῖον», εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Ἀνθιμος ἀφῆκεν αὐτὴν τὴν περιουσίαν του, ἦτο τότε τὸ πρῶτον ἴδρυμα τῆς ὀργανωμένης Κοιν. Προνοίας καὶ τῆς νοσηλευτικῆς περιθάλψεως τῶν πτωχῶν εἰς τὴν Λέσβον,

1. Μ. Γεδεών, «Πατριαρχικῆς ἱστορίας Μνημεῖα», Ἀθήνησι 1922 σελ. 56.—Εὐαγγ. Κλεομβρότου, «Τὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα Μυτιλήνης», «Ὁ Ποιμὴν», Μυτιλήνη 1935, σελ. 332.

2. Ἰακώβου Κλεομβρότου, Μητροπολίτου Σιανίου, «Ἡ παιδεία ἐν Λέσβῳ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας», «Ὁ Ποιμὴν», Μυτιλήνη 1948, σελ. 16.

3. Ε. Γ. Κλεομβρότου, «Ὁ Μυτιλήνης Ἀνθιμος Βερτουμῆς» καὶ τὸ «Ἱερὸν Νοσοκομεῖον», «Ὁ Ποιμὴν», Μυτιλήνη 1935, σελ. 342-346. Κωδὶξ Μητροπόλεως ὑπὸ στοιχ. Α' φύλλον 92 β.—Π. Σαμαρᾶ, «Τὸ μέγαλον περιβόλι τῆς Μυτιλήνης», «Ὁ Ποιμὴν», Μυτιλήνη 1939, σελ. 21.

μοναδικὸν εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολήν, ὅπως λέγει ἕνας σοφὸς ἀκαδημαϊκός, ὁ ἀείμνηστος Μανουὴλ Γεδεών. Εἶναι λοιπὸν, κατὰ ταῦτα ὁ μητροπολίτης οὗτος ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰδρυτὰς καὶ ὁ πρῶτος μέγας εὐεργέτης τῶν σημερινῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Μυτιλήνης. Ἐπειτα ὁ μέγας ναὸς τοῦ Ἰππέλου καὶ λοιπαὶ ἄλλαι Βασιλικαὶ Λεσβιακοῦ τύπου, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν σήμερον μνημεῖα διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὰ ξυλόγλυπτά των, ὀφείλονται εἰς τὸν ἐπιφανῆ τοῦτον Λέσβιον Ἱεράρχην τὸν Ἀνθιμον Βερτουμῆν, ὁ ὁποῖος ἐποίμανε τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην ἐπὶ 30 ἔτη, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1737 μέχρι τοῦ 1767.

Τέλος ὁ Γεράσιμος συνδέεται μὲ πολλὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Μυτιλήνης. Ἀντιμετώπισεν, ὡς καλὸς ποιμὴν, πολλὰ δεινὰ εἰς βᾶρος τῶν χριστιανῶν τῆς Ἐπαρχίας του, ὡς ἦσαν αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν ἔξωθεν ἐρχομένων Τούρκων, αἱ ληστεῖαι τῶν χριστιανῶν ἀπὸ μέρους τῶν ἐντοπίων Τούρκων καὶ δὴ τῶν Ναζιριδων, αἱ καταπιέσεις, ἃς ὑφίσταντο ἀπὸ τοὺς ἀπαισίους Τούρκους Τοπάρχας καὶ Ἀγάδες⁴.

Ὁ αὐτὸς Ἱεράρχης ἀντιμετωπίζει τὰ φοβερὰ ἀντιποινα τῶν Τούρκων κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὅταν κατὰ τὸ κίνημα τοῦ Ὁρλόφ, μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Τσεσμέ, ἐπέδραμον οἱ Ρῶσοι μὲ ἰσχυρὸν στόλον κατὰ τῶν Τούρκων τῆς Μυτιλήνης, τρεῖς φορές, τὴν 10ην καὶ τὴν 14ην Ἰουλίου 1770 καὶ τὴν 27ην Ὀκτωβρίου 1771 φονεύσαντες πολλοὺς Τούρκους καὶ προξενήσαντες πολλὰς λεηλασίας εἰς βᾶρος τοῦ Τουρκικοῦ στοιχείου. Οἱ Τούρκοι ἐκδικούμενοι τοὺς μὴ πταίνοντας χριστιανούς, τοὺς ὁποίους δὲν ἐπέιραζαν οἱ Ρῶσοι, προέβησαν κατ' αὐτῶν εἰς σφαγὰς καὶ εἰς ἄλλας βιαιότητας, μὴ φεισθέντες μηδ' αὐτοῦ τοῦ Οἴκ. Πατριάρχου Μελετίου Τενεδίου, ὅστις εὐρίσκειτο τότε εἰς τὴν Μυτιλήνην ὡς ἐξόριστος.

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἠγωνίσθη κατὰ τοὺς χρόνους τῆς μαύρης δουλείας διὰ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς Ἱεράρχας τῆς, διὰ νὰ διατηρήσῃ ἀλώβητον τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα καὶ ἀκέραιον τὸ ἔθνικόν φρόνημα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν σκλάβων Ἑλλήνων, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τοῦτο.

Ἀγαπητοί μου!

Ἄς ὑποκλιθῶμεν μετ' εὐλαβείας πρὸ τῶν σεπτῶν λειψάνων τῶν σήμερον τιμωμένων Ἱεραρχῶν τῆς Μυτιλήνης τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ ἃς ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας διὰ τοὺς θρησκευτικούς καὶ ἔθνικούς ἀγῶνας των καὶ δι' ὅ,τι καλὸν ἔκαμαν διὰ τὴν προστασίαν καὶ προαγωγὴν τῶν Χριστιανῶν κατὰ τοὺς δυσκόλους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἃς εἴπωμεν τὸ «Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῶν».

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

4. Π. Σαμαρᾶ, «Ἐπιδρομὲς στὴ Λέσβον», Μυτιλήνη 1934, σελ. 31-35.—Περιοδικὸν «Πιττακός» Μυτιλήνη 1877, τεῦχος Π σελ. 166.—Ἀθαν. Κ. Ὑψηλάτου, «Μετὰ τὴν ἄλωσιν», σελ. 516-519.

Η ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

13. ΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΑΙ ΣΥΝΟΔΟΙ

Ἡ Κεντρικὴ διοίκησις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας συνίσταται ἐκ τῶν δύο Ἐπαρχιακῶν Συνόδων τῆς Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης καὶ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

Αἱ Ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι εἶναι, ὡς γνωστόν, ἀρχαῖος θεσμὸς εἰς ὀλόκληρον τὴν ἡνωμένην Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουν ἐνδείξεις μαρτυροῦσαι, ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος ὑφίσταται ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 198 μ.Χ. Ἀργότερον, τὸ ἔτος 673 μ.Χ., συνῆλθεν ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ Σύνοδος τοῦ Hertford, εἰς τὴν ὁποίαν προήδρευεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας. Ἀπὸ τοῦ 13ου αἰῶνος αἱ Ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι λαμβάνουν μέγα κύρος ἐν Ἀγγλίᾳ, καθ' ὅτι τὴν ἐποχὴν ταύτην ἤρχισαν ν' ἀσχολοῦνται καὶ μὲ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας, ἰδίως δὲ μὲ τὰς φορολογίας τὰς ὁποίας ἐπέβαλεν ὁ Πάπας. Συνεπεία τούτου ἐνεφανίσθη κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμισυ τοῦ 13ου αἰῶνος ἡ ἀρχὴ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως καὶ τῶν ἄλλων κληρικῶν ἐκτὸς τῶν Ἐπισκόπων, Ἡγουμένων καὶ Ἀρχιδιακόνων, οἱ ὅποιοι ἐλάμβανον μέχρι τότε μέρος εἰς αὐτάς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου τοῦ Α' (1275-1307) ἐπεκράτησεν ἡ ἀρχὴ, τὰς Συνόδους νὰ συγκαλοῦν οἱ Ἀρχιδιάκονοι τῆ ἐντολῇ τοῦ Στέμματος, οὕτως ὥστε νὰ συνέρχωνται αὐταὶ συγχρόνως μὲ τὸ Κοινοβούλιον, ἡ διάλυσις δὲ τοῦ Κοινοβουλίου προεκάλει ἐπίσης καὶ τὴν διάλυσιν τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων. (Βλέπε Ἀρχιδιακ. Guy Mayfield μν. ἔργ. σελ. 123-24).

Κατὰ τὸν 17ον καὶ 18ον αἰῶνα ἡ δραστηριότης τῶν Συνόδων ἐμειώθη αἰσθητῶς. Τὸ ἔτος 1663 ἐπεβλήθη φορολογία τῶν Συνόδων μέσῳ τοῦ Κοινοβουλίου, ἀναγκάσαν αὐτάς νὰ συνέρχωνται σπανιώτατα. Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα, τῇ αἰτήσει τῶν Ἀνοβερινῶν Ἐπισκόπων, ἔπαυσαν νὰ ὑφίστανται κατ' οὐσίαν μέχρι τοῦ 1852. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι σήμερον συνέρχονται ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας δις ἢ τρεῖς τοῦ ἔτους αἱ λεγόμεναι Ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι τῆς Καντουαρίας καὶ τῆς Ὑόρκης ἐν Λονδίῳ καὶ Ὑόρκῃ. Ἐκάστη Σύνοδος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Ἄνω Βουλὴν, τὴν ὁποίαν συγκροτοῦν οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπίσκοποι ἐκάστης Ἐπαρχίας μὲ πρόεδρον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον αὐτῆς (29 τῆς Καντουαρίας — 14 τῆς Ὑόρκης) καὶ ἀπὸ τὴν Κάτω Βουλὴν, εἰς τὴν ὁποίαν παρακάθηνται ἀνά εἰς ἀντιπρόσωπος ἐκάστου Καθεδρικοῦ Ναοῦ, οἱ δύο ἀρχαιότεροι Ἀρχιδιάκονοι ἐκάστης ἐπισκοπῆς (πλὴν τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Sodor καὶ Man ποὺ ἔχει ἓνα μόνον ἀρχιδιάκονον καὶ ὅστις βεβαίως παρίσταται), οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου (εἰς ἀντιπρόσωπος δι' ἐκάστην ἑκατοντάδα ἐφημεριῶν). Εἰς τὴν Κάτω Βουλὴν τῆς Καντουαρίας παρακάθηνται ἐπίσης ἀντιπρόσωποι τοῦ Westminster Abbey, τοῦ βασι-

λικοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Windsor, τῶν πανεπιστημίων τῆς Ὁξφόρδης, Cambridge καὶ Λονδίνου καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ περιφήμου Κολλεγίου τοῦ Eton.

Ἀντιθέτως πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον, ὅπου ἡ Ἄνω Βουλὴ ἢ Βουλὴ τῶν Λόρδων ἀποτελεῖ τὸ ἀναθεωρητικὸν σῶμα ἔνευ τελικοῦ δικαιοῦματος ἀρνησικυρίας, ἡ δὲ Κάτω Βουλὴ ἢ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἔχει πρωτοβουλίαν τῆς ψηφίσεως νομοθετημάτων, εἰς τὰς Ἐπαρχιακὰς Συνόδους ἡ Ἄνω Βουλὴ εἶναι τὸ σῶμα ἐκεῖνο ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχονται αἱ πρωτοβουλίαι, ἡ δὲ Κάτω Βουλὴ ἀποτελεῖ τὸν ἀναθεωρητικὸν καὶ συμβουλευτικὸν συνεταῖρον αὐτῆς. Ἀλλὰ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ περατοῦται ὁ παραλληλισμὸς μεταξὺ Κάτω Βουλῆς καὶ Βουλῆς τῶν Λόρδων, διότι ἡ Κάτω Βουλὴ πᾶν ἄλλο ἢ παθητικὸν «συνεταῖρον» τῆς Ἄνω Βουλῆς ἀποτελεῖ. Ἀπαιτεῖται δηλονότι ἡ κύρωσις καὶ τῶν δύο Βουλῶν πρὶν ἢ οἰονδήποτε ζήτημα τύχῃ τῆς τελικῆς ἐγκρίσεως τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων. Ἐὰν ἡ Κάτω Βουλὴ ἀρνηθῇ νὰ παράσχη τὴν ἐγκρισίν τῆς, δὲν δύναται ἡ τοιαύτη ἀπόφασίς τῆς νὰ ἀρνηθῇ εἴτε ὑπὸ τῆς Ἄνω Βουλῆς εἴτε ἐκ τῆς παρῶδου τοῦ χρόνου. Ἡ Κάτω Βουλὴ ἔχει ἐξουσίαν ἀρνησικυρίας καὶ μὴ ἐγκρίσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἄνω Βουλῆς. Ὑπάρχουν ἐπίσης περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τὰ μέλη τῆς Κάτω Βουλῆς δύναται νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν Ἄνω Βουλὴν ἀναθεώρησιν ἀποφάσεώς τινος. Ἡ αἴτησις ἐνὸς μέλους ὁμοῦ μετὰ τῆς ὑποδεικνυομένης θεραπείας καλεῖται «ἀγωγή διαμαρτυρίας». Ἐὰν ἡ Ἄνω Βουλὴ ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὴν «ἀγωγήν διαμαρτυρίας», τότε δύναται ἡ Κάτω Βουλὴ δι' ἐπισκόπων οἱ ὅποιοι εἶναι μέλη τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων νὰ ζητήσῃ τὴν εἰσαγωγὴν Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων. Δύναται ἐπίσης νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον νὰ ὑποβάλλῃ αἴτησιν ἐπεμβάσεως τοῦ Στέμματος ἢ ἀκόμη δύναται νὰ ὑποβάλλῃ «Μέτρον» εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. (Ἀρχιδ. Guy Mayfield μνημ. ἔργον σελ. 124).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐμφαίνεται λίαν σαφῶς, ὅτι αἱ ἐξουσίαι καὶ δικαιοδοσίαι τῆς Ἄνω καὶ Κάτω Βουλῆς εἶναι λίαν καλῶς τοποθετημέναι καὶ οὐδεμία ἐκ τῶν δύο δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς ἀποφάσεις ἄνευ τῆς συμπτῶσεως τῆς ἐτέρας. Αἱ ἐξουσίαι καὶ δικαιοδοσίαι τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων εἶναι:

— Νὰ φυλάττουν καὶ ὑπερασπίζουν τὴν Βίβλον, τὸ βιβλίον Κοινῆς Προσευχῆς καὶ τὰ 39 ἄρθρα τῆς Θρησκείας.

— Νὰ καθορίζουν τοὺς λειτουργικοὺς τύπους τῆς Λατρείας, νὰ ὑπερασπίζουν τὰ δόγματα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας.

— Νά καταδικάζουν αίρετικὰς διδασκαλίας.

— Νά θεσπίζουν «κανόνες» κ.τ.λ.

Τέλος, δέον νά σημειωθῆ, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αἱ δύο Ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι συνέρχονται ἐνίοτε ἀπὸ κοινοῦ.

14. Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἢ ἄλλως πὺς καλουμένη Ἐκκλησιαστικὴ Συνέλευσις, εἶναι, θὰ ἔλεγε τις, τέκνον τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων, ἀλλὰ ὁ βίος καὶ ἡ δραῖσις αὐτῆς δὲν ἐπιτρέπεται νά ἀναμειγνύωνται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ... γονέων τῆς.

Τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως εἶναι κληρικοί καὶ λαϊκοί, αἱ δὲ ἐξουσίαι αὐτῆς εἶναι κυρίως νομοθετικαί, οικονομικαὶ καὶ διοικητικαί. Δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὰ δόγματα, τὰς πεποιθήσεις καὶ τὴν πρακτικὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, αἱ Ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι τῆς Καντουαρίας καὶ τῆς Ὑόρκης ἤρχισαν ἕναν ἀνεπίσημον σύνδεσμον μὲ Βουλὰς λαϊκῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον συσταθῆ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπαρχίας (τὸ ἔτος 1886 εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῆς Καντουαρίας καὶ τὸ 1892 εἰς τὴν τῆς Ὑόρκης). Βραδύτερον αἱ δύο Σύνοδοι καὶ αἱ Βουλαι τῶν λαϊκῶν συνῆλθον ὁμοῦ διὰ νά ἀπαρτίσουν ἕν Ἀντιπροσωπευτικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ἐν σῶμα ἄνευ νομικῶν ὁμῶς ἐξουσιῶν. Τελικῶς, τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν τοῦτο Συμβούλιον ἰδρύθη ὑπὸ τῶν Συνόδων ὡς ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τὸ ἔτος 1919 τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον ἐψήφισεν Νόμον (περὶ τῆς δικαιοδοσίας καὶ τῶν ἐξουσιῶν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας), διὰ τοῦ ὁποῖου παρήχοντο νομοθετικαὶ ἐξουσίαι, ὑποκειμεναὶ ὁμῶς εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἔγκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν.

Τέσσαρες κυρίως παράγοντες ὠδήγησαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως:

Πρῶτον, ὁ χωρισμὸς τῆς τοπικῆς διοικήσεως ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐνοριακὸν σύστημα εἶχεν ἀποστερήσει τοὺς λαϊκοὺς τῆς προγενεστέρως συμμετοχῆς των εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν. Καθίστατο λοιπὸν ἀναγκαῖον, ὅπως εὑρεθῆ τρόπος ἐπανόδου των εἰς αὐτήν. Ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦτο.

Δεύτερον, ἡ αὔξουσα ἀπαίτησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διὰ περισσοτέραν δημοκρατίαν εἰς τὸ Κράτος εἶχεν καταστή ἐπίσης αἰσθητὴ καὶ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

Τρίτον, αἱ ἐξελίξεις τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ εἶχον ὠδήγησει εἰς τὴν δημιουργίαν περιφερειακῶν

διοικήσεων εἰς κλίμακα, τὴν ὁποῖαν οὐδεὶς ἠδύνατο νά διανοηθῆ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Αἱ διοικήσεις αὗται ἀπῆρουν κεντρικὸν τινὰ συντονισμόν.

Τέταρτον, πολλοὶ ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι ἔχρηζον ἀναθεωρήσεως καὶ τροποποιήσεως. Τὸ νομοθετικὸν πρόγραμμα τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἦτο βεβαρημένον καὶ ἀκόμη καὶ ἂν τὸ Κοινοβούλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο πλέον Ἀγγλικανικὸν μόνον (εἶχον εἰσέλθει καθολικοί, Ἰουδαῖοι καὶ ἄλλοι), ἠδύνατο νά θεωρηθῆ ἀκόμη ὑπὸ των ὡς κατάλληλον σῶμα διὰ τὴν ἐκπόνησιν Ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας. Αἱ χρονικαὶ ἀπαιτήσεις ὁμῶς καθίστων τὸ ἔργον αὐτὸ ἀδύνατον. Τὸ Κοινοβούλιον, ἐπομένως, τῆ αἰτήσῃ τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων, ἀνέθεσεν πλέον τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. Ἡ Συνέλευσις ἀπαρτίζεται ἐξ 738 μελῶν, ἐκ τῶν ὁποῖων οἱ 392 εἶναι οἱ ἐπίσκοποι καὶ ἄλλοι κληρικοί οἱ ἀπαρτίζοντες τὰς δύο Ἐπαρχιακὰς Συνόδους καὶ οἱ ὑπόλοιποι 345 εἶναι λαϊκοὶ ἐκλεγόμενοι ἀνά πενταετίαν. Οὕτω, ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας εἶναι:

α) Τὸ νομοθετικὸν καὶ Κεντρικὸν Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

β) Ἡ Κεντρικὴ Οἰκονομικὴ Ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

γ) Τὸ Γενικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1942, διὰ διατάγματος συνεστήθη ἕτερον Κεντρικὸν Συμβούλιον ὀνομαζόμενον «Οἱ Ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας» (The Church Commissioners), τὸ ὁποῖον θὰ ἠδυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι εἶναι ἕν εἶδος ἐκτελεστικοῦ ὄργανου τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Ἰδιαιτέρως, οἱ Ἐπίτροποι διαχειρίζονται τὸν οἰκονομικὸν πλοῦτον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ τὰ ἀπειράριθμα ἀκίνητα καὶ τὰς γαίας αὐτῆς. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀπαρτίζουν: Οἱ δύο Ἀρχιεπίσκοποι καὶ οἱ 41 Ἐπίσκοποι, τρεῖς ἐπίτροποι ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, πέντε προΐσταμενοι Καθεδρικῶν Ναῶν, δέκα ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, δέκα λαϊκοὶ διοριζόμενοι ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τέσσαρες λαϊκοὶ διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Στέμματος, τέσσαρα πρόσωπα διοριζόμενα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ ὀρισμένοι ἀξιωματοῦχοι τοῦ Κράτους, δικασταί, ἀντιπρόσωποι τῶν πόλεων Λονδίνου καὶ Ὑόρκης καὶ τῶν πανεπιστημίων τῆς Ὁξφόρδης καὶ τοῦ Καϊμπριτζ.

Τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα εἶναι, ἐν τελευταία ἀναλύσει, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἰς τὴν οὐσίαν κυβερνοῦν καὶ κατευθύνουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας.

(Τέλος)

† Ὁ Ἠλέας ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ΑΤΟΜΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΟΝ

Μόνον ο χριστιανισμός διακρίνει σαφώς μεταξύ άτομου και προσώπου. Η αρχαία ελληνική σκέψις δεν έκαμε σαφή διάκριση μεταξύ προσώπου και ατομικότητας. Η πόλις, όχι το πρόσωπον, κατέχει την σκέψιν του "Ελληνας τής αρχαιότητας. Μόνον εις τον Στωϊκισμόν εμφανίζεται κάποια κατανόησις του ανθρώπου ως προσώπου. Ο χριστιανισμός δια τής θεολογίας του περί του προσώπου του Χριστού έφερεν εις το προσκήνιον το πρόβλημα τής έννοιας του προσώπου. Κατά τον Δ' και Ε' αιώνα μ.Χ. ή ελληνική θεολογία τής Ανατολής διέκρινε σαφώς μεταξύ τής μιᾶς ουσίας και των τριών προσώπων εν τῇ θεότητι, όπως επίσης και μεταξύ των δύο φύσεων, θείας και ανθρώπινης, και του ένδς Θεανδρικού προσώπου του Ίησού Χριστού. Τοιουτοτρόπως, ή θεολογία τής μεγάλης εκείνης εποχῆς έδημιούργησε τὰ πλαίσια δι' ένα νέον προσανατολισμόν ως πρὸς τὴν έννοιαν του προσώπου.

Υπό τὸ φῶς τής χριστιανικῆς ἀγιογραφικῆς και πατερικῆς διδασκαλίας ἄτομον και πρόσωπον διακρίνονται. Η ατομικότης διατηρεῖται ως ἀνθρωπολογική έννοια. Το πρόσωπον ὅμως εμφανίζεται ως ἀνθρωπολογική ἄμα και θεολογική έννοια. Ο Θεός είναι τὸ κατ' ἐξοχὴν Πρόσωπον, ἐξ οὗ ὁ ἄνθρωπος, δημιουργηθεὶς κατ' εἰκόνα και καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ, ἀντλεῖ τὴν προσωπικότητά του. Ο ἄνθρωπος είναι ἐν ἄτομον σκεπτόμενον και ἐλεύθερον ἐν πάσῃ περιπτώσει. Πρόσωπον ὅμως ὁ ἄνθρωπος δὲν είναι ἐκ φύσεως και καθίσταται τοιοῦτον μόνον ἐν ὀρισμένη σχέσει πρὸς τὴν πηγὴν του προσώπου, τὸν Θεόν, και πρὸς τὴν εἰκόνα του Θεοῦ, τὰ ἄλλα πρόσωπα των συνανθρώπων του. Ο ἄνθρωπος δηλ. ἐδημιουργήθη διὰ νὰ γίνῃ πρόσωπον, ὑπὸ τοὺς ὅρους μιᾶς ὀρισμένης κοινωνίας «ἀγάπης». Ο Ίησοῦς Χριστὸς είναι τὸ κατ' ἐξοχὴν πρόσωπον, διότι εις τὸ πρόσωπον Του πραγματοποιεῖται ή πλήρης κοινωνία ἀγάπης μεταξύ του Θεοῦ και του ἀνθρώπου, καθὼς και των ἀνθρώπων μεταξύ των.

Καθίσταται ἐξ αὐτῶν φανερόν ὅτι κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν και τὴν θεολογίαν τής Ἐκκλησίας μας ή έννοια του προσώπου δὲν είναι στατική, ἀλλὰ δυναμική, ἀποτελεῖ δὲ τὸ σημεῖον κοινωνίας μεταξύ Θεοῦ και ἀνθρώπου.

Ἄν ρίψωμεν ἕνα βλέμμα εις ἕνα φιλοσοφικὸν λεξικόν, θὰ ἴδωμεν ὅτι ως πρόσωπον ὀρίζεται τὸ ὄν «τὸ κεκτημένον νοῦν και αὐτοσυνείδησιν και δυνάμενον νὰ καθορίζῃ ἑαυτὸ». Ἄλλ' ὁ ὀρισμός αὐτὸς του προσώπου είναι ἐντελῶς ἀνεπαρκῆς ἐξ ἀπόψεως θεολογικῆς. Διότι οὔτε τὸν δυναμικὸν χαρακτῆρα του προσώπου δηλώνει, οὔτε καθορίζει τὸ πρόσωπον ἐν τῇ σχέσει του ἀτόμου πρὸς Τι. Οὐδὲ κἂν ὑπαινίσσεται τὰ πλαίσια τής κοινωνίας ἀγάπης, ἐντὸς των ὁποίων τὸ πρόσωπον πραγματοποιεῖται. Οἱ Πατέρες τής Ἐκκλησίας διέκριναν σαφῶς ἐν τῷ Θεῷ τὴν οὐσίαν, ή ὁποία είναι

μία, ἀπὸ τὰ Τρία Πρόσωπα του Πατρὸς, του Υἱοῦ και του Ἁγίου Πνεύματος. Ο Θεός δηλ. και καθ' ἑαυτὸν δὲν είναι μόνον θεία οὐσία ἀλλὰ και σχέσεις των τριών προσώπων τής Ἁγίας Τριάδος. Το Τριπρόσωπον του Θεοῦ ἐν τῇ οὐσίᾳ καθορίζει τὴν έννοιαν τής προσωπικότητος ἐν τῷ Θεῷ. Ἐπειτα, ὁ εἰς Τριαδικὸς Θεός ἀποκαλύπτεται ως Πρόσωπον και πηγὴ τής προσωπικότητος, δηλ. ἐντὸς μιᾶς κοινωνίας ἀγάπης, εις τὴν δημιουργίαν και τὴν σωτηρίαν του κόσμου.

Ο ἄνθρωπος ἐδημιουργήθη κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Ο ἄνθρωπος δηλ. ἐν τῇ κοινωνίᾳ τής ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης μετὰ του Θεοῦ και του πλησίον θὰ ἐπραγματοποίει τὸ πρόσωπόν του. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος ἔπεσε και παρεξέκλινε του προσορισμοῦ του. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος σχετίζεται πρὸς ἄλλα πράγματα ἀντίθεα ως νὰ πρόκειται περὶ θεοτήτων. Η προσωπικότητος του διατηρεῖ τὸν δυναμικὸν της χαρακτῆρα. Διὰ του προσανατολισμοῦ της ὅμως πρὸς ψευδεῖς θεότητες ὑφίσταται διαστροφήν, ἀποξενοῦται ἀπὸ τὸν ἀληθῆ ἑαυτὸν της, ἀλλοτριοῦται. Τοῦτο ἔχει τρομακτικὰς συνεπειὰς διὰ τὸν ὅλον ἄνθρωπον. Ἀντὶ τής κοινωνίας τής ἀγάπης, τὸ πρόσωπον, ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τής ἀλλοτριώσεώς του, καθορίζεται ἐντὸς τής «κοινωνίας» τής διαίρεσεως και του μίσους, εις τὸ ζητεῖν τὰ ἑαυτοῦ και οὐχὶ τὰ του ἑτέρου. Εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον ὅτι, ἐνῶ κατὰ τὴν συνήθη κοσμικὴν ἀντίληψιν ή προσωπικότης του ἀνθρώπου και ή ἀνάπτυξις αὐτῆς σχετίζεται πρὸς τὴν κατάφασιν τής ατομικότητος του, ὁ χριστιανισμός πιστεύει ὅτι ή ἄρνησις ή μᾶλλον ή προσφορὰ τής ατομικότητος πραγματοποιεῖ τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον. «Ὅς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν. ὅς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ... σώσει αὐτήν» (Μάρκ. 8,35 και παρλλ.). «Ἐὰν μὴ ὁ κόκοις του σίτου πεσῶν εις τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. Ο φίλων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολύει αὐτήν, και ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εις ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν» (Ἰωάν. 12,24-25). Εἶναι δὲ ἐντελῶς περιττὸν νὰ ἀναπτυχθῇ ή θεολογική θεμελίωσις αὐτῆς τής ἀρχῆς. Ο ἴδιος ὁ Θεός ἐν Χριστῷ προσφέρεται εις τὸν κόσμον, παραδίδεται εις τὴν ἐσχάτην ἀτίμωσιν διὰ τὴν σωτηρίαν του κόσμου. Ο δὲ Ίησοῦς τὴν παράδοσιν τής ατομικότητος μας, εις τὴν ἐπὶ του Ὁρους Ὁμιλίαν, θεμελιῶ ἐπίσης θεολογικῶς: «ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν». Καθίσταται ἐξ αὐτῶν φανερόν ὅτι ή τελείωσις του ἀνθρώπου και ή πραγματοποίησις του ἀνθρώπινου προσώπου ἔχει θεολογικὴν βάσιν. Η μία θεία ὑπαρξις και οὐσία ἐν τρισὶ προσώποις, ὁ Θεός, ως κοινωνία των προσώπων τής Ἁγίας Τριάδος, δημιουργεῖ και σώζει τὸν κόσμον, προσφέρεται πρὸς αὐτὸν ἐν ἀγάπῃ. Ἐξ ἄλλου, ή ἀνθρωπότης ως ἀνθρώπινη φύσις μυριοπρόσωπος διὰ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐορσήμεον.

Ἡ ψαλείσα ἐν τῷ ἰ. μητροπολιτικῷ ναῶ τῶν Ἀθηνῶν Δοξολογία καὶ ἡ γενομένη εἰδικὴ Λειτουργία διὰ τὸ κοσμοϊστορικὸν ἐπιτεύγμα τῆς προσεδαφίσεως τῶν ἡρωϊκῶν Ἀμερικανῶν ἀστροναυτῶν εἰς τὴν Σελήνην, ἀποτελεῖ, ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐν συνεντεύξει του, «ὁρσήμεον, τὸ ὁποῖον διαχωρίζει τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς δύο μεγάλας περιόδους: τὴν γῆϊνὴν καὶ τὴν ἐξωγῆϊνὴν. Τώρα, διὰ μιᾶς, μετὰ τὸ νὰ θέσῃ ὁ ἀνθρώπος πόδα ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου οὐρανίου σώματος, ἡ διάστασις μας εὐρύνεται καταπληκτικῶς. Ἐξ ἐπόψεως ψυχολογικῆς, ἀλλὰ καὶ φυσικῶν δυνατοτήτων, μετατρέπομεθα πλέον ἀπὸ «γῆϊνον» εἰς «παγκοσμίου» ὑπόδειξι, μετὰ ἀνυπολόγιστους πρὸ ἡμῶν δυνατοτήτας, ἐκτεινομένης ἐφ' ὅλων τῶν ἐκφάνσεων τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου».

τῆς δόσεως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ πραγματοποιεῖ τὸν ἀνθρώπινον προορισμὸν τοῦ εἶναι ἢ θέωσις, τὸ νὰ ὁμοιάσῃ δηλ. τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον πρὸς τὸ θεῖον πρόσωπον. Διὰ τῆς κοινωνίας πρὸς τὸν ἕνα Θεὸν ἐν τρισὶ προσώποις ἢ μυριοπρόσωπος ἀνθρωπίνη φύσις εὐρίσκει τὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν δικαίωσιν τῆς ἐνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καθὼς καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου χαρακτῆρος καὶ τῆς ἰδιαζούσης σημασίας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Διὰ τῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ προσφερομένου πρὸς τὸν κόσμον προσωπικοῦ Θεοῦ, τὸ ἀνθρώπινον ἄτομον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀπὸ τὸν Θεὸν δεδομένην τὴν δυνατότητα νὰ γίνῃ πρόσωπον, ἀντλεῖ αὐτὸ τὸ ὁποῖον οἱ θεολόγοι ὀνομάζομεν «χάριν», δηλ. τὸν στόχον καὶ τὴν δύναμιν διὰ τὴν προσφορὰν τῆς ἀτομικότητός του. Ἔτσι διὰ τοῦ θανάτου τῆς ἢ ἀτομικότητος μας ἀναγεννᾷ τὸ πρόσωπόν μας εἰς νέαν ζωὴν. Ἡ προσφορὰ αὕτη τῆς ἀτομικότητος ἀποτελεῖ ἐν τῆ οὐσίᾳ κατάφασιν αὐτῆς διὰ τῆς ἀναγωγῆς ταύτης εἰς πρόσωπον ἐντὸς τοῦ ἐν τρισὶ προσώποις Θεοῦ καὶ ἐντὸς τῆς κοινωνίας τῆς μυριοπρόσωπου ἀνθρωπότητος.

Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ ἀγιογραφικὴ καὶ θεολογικὴ αὐτῆ θεώρησις τοῦ ἀνθρωπίνου «προσώπου» τὸ βλέπει συγχρόνως καὶ εἰς τὰς τρεῖς του διαστάσεις, τὴν ἀτομικὴν, τὴν θεολογικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν, ἤτοι τὴν τῆς ἀτομικῆς καὶ ἀνεπαναλήπτου ἰδιομορφίας του, τὴν τῆς σχέσεώς του πρὸς τὸν προσωπικὸν Θεόν, ἐξ οὗ ἀντλεῖ τὴν οὐσίαν του, καὶ τὴν τῆς σχέσεώς του πρὸς τὰ ἄλλα πρόσωπα τοῦ εἶναι εἰκόνες τοῦ Θεοῦ.

Νομίζω ὅτι μετὰ τὰ ἀνωτέρω θὰ ἔγινε φανερόν διατὶ ἐν ἀρχῇ ἐλέχθη ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀποκάλυψις ἔθεσε τὸ θέμα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀτομικότητα ἐπὶ ἐντελῶς νέας βάσεως.

ΣΑΒΒΑΣ ΑΓΟΥΡΙΑΔΗΣ
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

Ἐλπίζομεν, ὅτι «τὴν πρώτην κατάπληξιν τοῦ μεγάλου πλήθους ἐκ τοῦ τεραστίου σημασίας ἐπιτεύγματος τούτου τοῦ ἀνθρώπου θὰ διαδεχθῆ ἡ νηφαλιότης. Τότε καὶ οἱ πολλοὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐπηρεασθοῦν εἰς τὰς σκέψεις των, καθ' ὃν τρόπον ἐπηρεάζονται καὶ οἱ μεγάλοι ἐπιστήμονες, ὅταν καὶ διὰ τῶν διαστημικῶν των πειραμάτων διαπιστώνουν τὴν ἀπόλυτον ἀκρίβειαν, ἢ ὅποια ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς νόμους τῆς Φύσεως καὶ τὴν ὅποιαν εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν ἀποδώσουν εἰς τὴν τυφλὴν Τύχην».

Οἰκουμενικὸν συμπόσιον.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐν Regensburg τῆς Γερμανίας ὀργανωθέντος συμποσίου πρὸς μελέτην τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Ἐδχαριστίας ἐξ ἐπόψεως οἰκουμενικῆς ὑπῆρξαν λίαν καρποφόροι.

Ἐν τῷ συμπόσιῳ τούτῳ ἀφ' ἑνὸς ἐξεδηλώθη ὁ πόθος τῆς προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς εἰλικρινοῦς ἀναζητήσεως τῶν αἰτιῶν τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν ἀπ' ἀλλήλων, ἀφ' ἑτέρου διεπιστώθη, ὅτι ἡ «Intercommunio», τὸ γε νῦν ἔχον, εἶναι ἀνέφικτος, διότι αὕτη δὲν ἀποτελεῖ τὸ πρὸς τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ὁδηγοῦν μέσον, ἀλλὰ τὸν καρπὸν καὶ τὸ ἐπιτέλεσμα μιᾶς μελλοντικῆς ἐνώσεως, καὶ τρίτον κατέστη αἰσθητόν, ὅτι ἡ λειτουργικὴ καὶ εὐχαριστιακὴ κίνησις τῆς Δόσεως, ἐν πλειστοῖς σημείοις, σημαίνει ἐπιστροφὴν εἰς τὴν βυζαντινὴν λειτουργικὴν παράδοσιν.

Ἀξιέπαινον ἔργον.

Τὸ Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα «Πατερικῶν Μελετῶν», ὅπου στεγάζεται καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὴν ἰ. Μονὴν Βλατάδων Θεσσαλονίκης, ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος παρουσίασεν ἀξιέπαινον ἔργον, αἱ κυριώτεροι πτυχαὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ἔκδοσις τοῦ δελτίου «Κληρονομία», εἰς ὅγκον καὶ σῆμα βιβλίου, ἢ ἔκδοσις τῆς πρώτης ἐκ τῆς σειρᾶς εἰδικῶν μελετῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνάλεκτα Βλατάδων», ἢ κυκλοφορία λαϊκωτέρας σειρᾶς ἐκδόσεων ὑπὸ τὸν τίτλον «Φωνὴ τῶν Πατέρων», ἢ δημοσίευσις «θεολογικῶν δοκιμίων», ἢ ἐγχρωμος φωτογράφισις τῶν προσεχῶς ἐκδοθησομένων μικρογραφιῶν τοῦ ἁγ. Ὁρους, ἢ λήψις μικροφίλμς τῶν χειρογράφων τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ τέλος ἡ σύνταξις «Ταμείου Πατέρων» διὰ τῆς ἀποδελτιώσεως τῶν πατερικῶν κειμένων.

Ἐδχόμεθα, ὅπως τὸ ἔργον τοῦτο συνεχισθῆ καὶ ὀλοκληρωθῆ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐλληνικῆς πνευματικῆς κινήσεως καὶ πρὸς προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν Πατερικῶν θησαυρῶν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Οἰκουμένην.

Τὸ πολυσέλιδον τῶν ἐφημερίδων.

Μεθ' ἱκανοποιήσεως σημειοῦμεν, ὅτι ἤδη καὶ ἄλλοθεν διαπιστοῦται, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν ἐκδιδομένων

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Τὸ Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον δι' ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς ἐξέδωκε τὰς ἑξῆς ἀποφάσεις :

1) Εἰς τὸν ἀρχιμ. Προκόπιον Κόκλαν, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορινθίας, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως.

2) Εἰς τὸν ἀρχιμ. Θεόκλητον Φεφέν, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλοακαρνανίας καὶ νῦν ἠγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς διμήνου ἀργίας.

3) Εἰς τὸν ἱερέα Γεώργιον Καρανικολάου, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς τριμήνου ἀργίας ἀνευ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ.

4) Εἰς τὸν ἀρχιμ. Ἰάκωβον Παπανικολόπουλον, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως καὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 21 Ἰουλίου μέχρι τῆς 7 Αὐγούστου ἔ. ἔτους:

Συνειργάσθη τὴν 5 Αὐγούστου μετὰ τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Νικολάου, ὃν κατὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προέπεμψεν ἀναχωροῦντα διὰ τοῦ πλοίου «Latvia» εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἡ συνεργασία ἀφεώρα οἰκουμενικά θέματα, ἐνδιαφέροντα τὰς δύο ἀδελφὰς Ἐκκλησίας.

Ἐχοροστάτησε τὴν 22 Ἰουλίου κατὰ τὴν εὐχαριστήριον Δοξολογίαν, ἣ ὅποια ἐψάλη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῇ προσεδάψει τῶν Ἀμερικανῶν ἀστροναυτῶν εἰς τὴν Σελήνην.

εἰς πολυαριθμοὺς σελίδας ἐφημερίδων, «δὲν προσφέρουν σχεδὸν τίποτε τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐνημερωτικὸν καὶ τὸ μορφωτικὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας των. Τὸ κυριαρχοῦν περιεχόμενόν των εἶναι προκλητικαὶ εἰκόνες, ἀσημάντων γεγονότων καὶ ἄρθρων τεράστια ἐπιγραφὰ, διηγήματα καὶ μυθιστορήματα ἐγκληματικῶ καὶ φαύλου περιεχομένου, κτυπητὰ περιγραφὰι σκανδάλων καὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ μέσα εἰς τὸ ἄχρουν αὐτὸ τῶν ἀχρήστων δημοσιευμάτων, μόλις κατορθώνει ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀνακαλύψῃ ἐνδιαφέροντά τινα θέματα, τὰ ὅποια ἤμποροῦν καὶ δὲν ἤμποροῦν νὰ καλύφουν μίαν μόνην σελίδα».

Δι' αὐτὸ ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται, ὅπως τὸ δημοσιευθὲν Νομοθετικὸν Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ὑπουργὸν Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως νὰ καθορίσῃ ἐκάστοτε τὸν ἀριθμὸν τῶν σελίδων διὰ τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικά, συντελέσῃ ὥστε νὰ παύσῃ ὁ μεταξὺ τῶν ἐφημερίδων ἀνταγωνισμὸς, νὰ μειωθῇ ἢ δι' ἀγορὰν χάστου ἐξαγωγή συναλλάγματος καὶ πρὸ πάντων νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς τὴν ὑπὸ τινος ἐξ αὐτῶν προβολὴν ἀνευ βαθντέρον νοήματος ἢ καὶ ψυχοφθόρων ἀναγνωσμάτων.

Ὁξεῖα διάστασις γνωμῶν.

Τὸ ἀπὸ 16ης μέχρι 20ῆς Ἰουλίου ὁργανωθὲν ὑπὸ

Ἐτέλσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ τὴν μὲν 26 Ἰουλίου ἐν τῷ ἑορτάζοντι καθολικῷ αὐτῆς, τὴν δὲ 1 Αὐγούστου ἐν τῷ οἰκογενειακῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀκταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὸν Ἁγιασμὸν ἐπὶ τῇ 6 Αὐγούστου καταθέσει τοῦ θεμελίου λίθου τῆς «Πανεπιστημιούπολεως» Ἀθηνῶν.

Προήδρευσε τὴν 2 Αὐγούστου μακρὰς συσκέψεως πρὸς ἀντιμέτωπισιν τοῦ προβλήματος τῶν ἀδιορίστων θεολόγων, τὴν δὲ 4 Αὐγούστου τῶν συνεδριῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τοῦ TAKE καὶ τοῦ ΟΔΔΕΠ.

Παρέστη τὴν 4 Αὐγούστου εἰς τὰ ἐγκαινία τοῦ ἐν Πειραιεὶ νέου Ναυτικοῦ Μουσείου.

Ἐδέχθη τὴν 21 Ἰουλίου τὸν κ. Κυρίσην, τὸν κ. Π. Κατσαδούρη καὶ τὸν κ. Παπουσιδάκη, δικηγόρους.

— Τὴν 22 Ἰουλίου τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Βασίλειον Δεντάκη, τὸν πανοσ. ἀρχιμ. Παντελεήμονα Μπαρδάκον, τὸν Δρα Θεολογίας κ. Ἰ. Κωνσταντινίδη καὶ τὸν ἔμπορον κ. Γ. Κατράντζον.

— Τὴν 4 Αὐγούστου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ὑδρας κ. Ἱερόθεον, τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Κων. Μουρατίδη, τὸν Γενικὸν Γραμματέα Ἀθλητισμοῦ κ. Ἀσλανίδη τὸν ἐπίτιμον Σύμβουλον Ἐπικρατείας κ. Ραγκούση καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ κ. Τζαννετάκη.

— Τὴν 5 Αὐγούστου τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλον τοῦ TAKE κ. Καρράν, τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ ΟΔΔΕΠ κ. Ἠλ. Στεργιόπουλον, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐνώσεως Συντακτῶν, τὸν ἀρχιτέκτονα κ. Γ. Ἀξιώτη, τὸν Γραμματέα τοῦ Ἀχιλλοπουλείου Κληροδοτήματος κ. Ἐ. Κουτσόπουλον καὶ τὸν δικηγόρον κ. Ἠλ. Μπογδανόπουλον.

— Τὴν 7 Αὐγούστου τὸν Πρόεδρον τοῦ Γερουλαεῖου Ἰδρύματος κ. Ἰω. Μ. Γερουλᾶνον.

τῶν Προτεσταντῶν τῆς Γερμανίας 14ον ἐκκλησιαστικὸν συνέδριον (Kirchentag) ἀπέδειξε τὴν κρίσιν, ἥτις μαστίζει τὴν Θεολογίαν καὶ τὰς προτεσταντικὰς Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως ἐνεκα τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ λεγομένη «μοντέρνα θεολογία» ἔχει διαβρώσει τὴν πίστιν εἰς τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου καὶ τὸ ὑπερφυσικὸν στοιχεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀκόμη καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς πολλῶν ἐκ τῶν μετεχόντων ἐνεργῶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἡ παρουσιασθεῖσα ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ τούτῳ συνεδρίῳ ὀξεῖα διάστασις γνωμῶν μεταξὺ τῶν ὑποστηριζόντων, ὅτι ἡ περὶ Χριστοῦ διδασκαλία δέον νὰ «ἀπομυθευθῇ» ἐκ παντὸς ὑπερφυσικοῦ στοιχείου, καὶ τῶν ὁμολογούντων εὐθαροῶς τὴν πίστιν των εἰς τὴν θεότητα τοῦ Σωτῆρος, εἶναι ὁμολογουμένως μία ἐκ τῶν χαρακτηριστικωτέρων ἐκδηλώσεων τῆς κρίσεως.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, δέον νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεόν, διότι οἱ Ὁρθόδοξοι Θεολόγοι ἐν τῇ ὀλότητι των οὐ μόνον δὲν ἐμολύνθησαν ἐκ τοῦ μικροβίου τῆς «μοντέρνας» θεολογικῆς σκέψεως, ἀλλ' ἐξακολουθοῦν νὰ προβάλλουν ἀνόθευτον τὴν πίστιν εἰς τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου, ἥτις πίστις ἀποτελεῖ τὸ ἀρραγὲς θεμέλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἀκοδομημένη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Μετέβη τὴν 6 Αύγουστου μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κων. Γεωργακοπούλου εἰς τὴν Ἱ.Μοῦνη Ἁγίας Λαύρας Καλαβρύτων, ἔνθα μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεωργίου, τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας κ. Ματαράγκα καὶ ἄλλων ἀρμοδίων ἐμελέτησαν τὰ προβλήματα, τὰ σχετικὰ πρὸς τὸν ἔορτασμόν τῆς χιλιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μοῦνης καὶ τῆς συμπληρώσεως 150 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας, ἐπὶ τῇ κατακτῆσει τῆς Σελήνης ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, προέβη εἰς τὰς ἑξῆς δηλώσεις :

«Ἡ μετάβασις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν Γῆν εἰς τὴν Σελήνην δίδει εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος μίαν νέαν διάστασιν, τὴν κοσμικὴν διάστασιν. Μὲ τὸν ἀνθρώπον ἀποβιβαζόμενον εἰς τὴν Σελήνην, ἀνοίγει μία ἐντελὴς νέα περίοδος τῆς Ἱστορίας, ἢ μάλλον ἐν νέον εἶδος Ἱστορίας, ἢ Ἱστορία τοῦ σύμπαντος, τῆς ὅλης δημιουργίας. Ἐπιουμένως δὲν πρόκειται περὶ ἑνὸς σπουδαίου ἱστορικοῦ γεγονότος κατ' ἀξίαν ἐξελικτικὴν ἐν τῇ γῆν ἀντιλήψει καὶ προοπτικῇ τῆς Ἱστορίας, ἀλλὰ περὶ μιᾶς μεταβάσεως τῆς Ἱστορίας εἰς θέσεις καὶ προοπτικὰς μὴ δυναμένων νὰ προβλεφθῶσιν τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπιπτώσεων, τόσον ἐπὶ τοῦ ἐφεξῆς χρονικοῦ τῆς Γῆς, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς τώρα μόλις ἀρχομένης διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Γῆς Ἱστορίας ἄλλων κόσμων.

Φιλοσοφικῶς ἡ πρώτη ἀντίδρασις μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Σελήνης εἶναι, ὅτι οὗτος μεταβαίνει ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς συνειδήσεως εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἐμπειρίας, ὅτι συνδέεται ὀργανικῶς, ὄχι μόνον μὲ ἕνα πλανήτην, ἀλλὰ μὲ τὸ σύμπαν ὅλον. Ὁ ἀνθρώπος ἔχει πλέον ἐν κοσμικῶν ὁ ν βίωμα καὶ δὲν γνωρίζομεν εἰς ποίας κοσμοθεωρίας, εἰς ποίας ἐν γένει ἀφαντάστους σήμερον νέας ἰδέας καὶ διεισδύσεις καὶ νέας κλίμακας ἀξιών θὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν τὸ νέον τοῦτο βίωμα καὶ τοῦ. Πάντως εἶναι μεγίστη ἐπανάστασις εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν καὶ μόνον τὸ γεγονός ὅτι πρὸς στιγμὴν ὁ ἀνθρώπος ἐλευθεροῦται ἀπὸ τὸν γεωκεντρισμὸν καὶ γίνεται ἐμπραγματῶς ἐξωγήνιος.

Ἡ προσεληνώσις τοῦ ἀνθρώπου ἀνοίγει νέαν ἐποχὴν ἰδιαίτερος εἰς τὴν θεολογίαν καὶ ἀναγκάζει ἡμᾶς εἰς νέαν ἐμβάθυνσιν εἰς τὴν θεολογίαν τῆς ὅλης δημιουργίας.

Τὸ θαυμαστὸν τοῦτο ἐγχείρημα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἀπαρχὴ ἐπικοινωνίας του μὲ ἄλλας περιοχὰς τοῦ σύμπαντος, σημαίνει συγχρόνως τὴν ἐναρξιν μιᾶς νέας ἐποχῆς εἰς τὰ πεδία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ γενικώτερον τῆς διαρθρώσεως τοῦ βίου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τῆς αὔριον ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου.

Ἵσως εὐρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς τῆς θεωρήσεως μιᾶς νέας σοφίας, μιᾶς νέας κατανοήσεως τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν δημιουργίαν Του.

Προσωπικῶς μετὰ μεγάλου θαυμασμοῦ πρὸς τοὺς ἥρωας ταξιδιώτας τῆς Σελήνης καὶ πρὸς ὅλους τοὺς γνωστοὺς καὶ ἀφανεῖς ἐργάτας τοῦ τεραστίου σημασίας κατορθώματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐν βαθεῖα πνευματικῇ περισυλλογῇ ζῶμεν τὴν μεγάλην ταύτην στιγμὴν τῆς πορείας τοῦ κόσμου μας ἐν τῷ σύμπαντι.

Εὐχόμεθα, ὅπως ἡ πρώτη αὕτη ἐπικοινωνία τῆς Γῆς πρὸς τὴν Σελήνην ἀποβῇ ἀπαρχὴ ἀγαθῶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅπως, διὰ τῶν διανοηθέντων νέων προοπτικῶν καὶ μέτρων, ἐπανεκτιμηθῇ παγκοσμίως ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου ὡς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ καὶ ὅπως διὰ μέσου τοῦ κοσμικοῦ παράγοντος καταστῆ πλεον ἐμφανῆς ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ ἡ παρουσία καὶ ἀκουσθῇ καθαρώτερον ἢ φωνῇ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ σύμπαντος.

Κλείομεν τὰς σκέψεις ἡμῶν ταύτας καὶ τὰς εὐχὰς, λέγοντες «Δόξα τῷ Θεῷ».

—Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ἀπένευεν εἰς τὸν τέως ὑπουργὸν κ. Γεώργιον Μόδην τὸ ὄφειον τοῦ Ἀρχοντος Μεγάλου Νομοφύλακος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἀναγνώρισιν τῶν πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσιῶν του.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α.Θ.Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀζώμης κ. Μεθοδίου, Εἰρηνοπόλεως κ. Νικοδήμου καὶ Ἐρμουπόλεως κ. Παύλου καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μαρεώτιδος κ. Ἀριστάρχου, ἐπεσκέψθη τὸν παρελθόντα Ἰούλιον τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου ἐπὶ 15 ἡμέρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46,47 καὶ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ν. Ἰωνίας Βόλου καὶ 2) Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Βόλῳ τῇ 28 Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Δημητριάδος ΗΛΙΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιτιάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 33,34,35 καὶ 36 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίου Ἀθανασίου Διδυμοτείχου, 2) Ἀγίου Γεωργίου Σουφλίου, 3) Ἀμμοβούνου, 4) Ἀμπελακίων, 5) Βρύσης, 6) Διλόφου, 7) Ἑλληνοχωρίου, 8) Θεραπειῶν, 9) Ἰσακίου, 10) Καναδά, 11) Κεράμμου, 12) Κισσαρίου, 13) Κλεισοῦς, 14) Κομάρων, 15) Κριοῦ, 16) Κορυμβοῦ, 17) Κοτρωτιᾶς, 18) Κυανῆς, 19) Κυριακῆς, 20) Λαβάρων, 21) Μάνδρας, 22) Μαρασίων, 23) Μυροκκλησίου, 24) Μεγάλου Δερεῖου, 25) Μηλιάς, 26) Νέας Σαγῆνης, 27) Ἀγίου Γεωργίου Νέας Βύσσης, 28) Νέων Ψαθάδων, 29) Παληοῦρου, 30) Παλ. Οἰνός, 31) Πλάτης, 32) Ποιμενικοῦ, 33) Πολιάς, 34) Παγγίου, 35) Πτελέας, 36) Ρούσης, 37) Σαύρας, 38) Στέρνας, 39) Σιδηροῦ, 40) Σιταριάς, 41) Χανδρᾶ καὶ 42) Χειμωνίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ, ἐκδοθέντος βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 126/1969 Ν.Δ. «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 26ῃ Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιτιάδος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Ἀγ. Χαράλαμπος Δάφνης τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/1940 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 22 Μαΐου 1969.

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Ἁγ. Βλασίου καὶ Ζαρούχλης τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβω-

σι τήν θέσιν ταύτην και έχοντας τὰ νόμιμα και κανονικά προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης εις τὸ περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ άρθρου 48 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/40 «περὶ Ἱ. Ναῶν και Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τήν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Αἰγίῳ τῆ 24ῆ Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Καλαβρύτων και Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κερκύρας και Παξῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46 και 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱ. Ναῶν και Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κ.λ.π.», τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Α. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησι. Ἐκπαιδεύσεως» και τήν ὑπ' ἀριθμ. 83719 και ἀπὸ 7-10-1946 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐκπαιδεύσεως και Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τήν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικῶς Ἐφημερίου τοῦ χωρίου Καρουσσάδων-Κερκύρας, ὅπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυθῶσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τής ἐν λόγῳ Ἑνορίας.

Ἐν Κερκύρα τῆ 31 Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Κερκύρας και Παξῶν ΠΟΛΥΚΑΡΙΠΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μηθύμνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46,47 και 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν και Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη και διὰ μεταγενεστέρων Διαταγμάτων, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους και έχοντας τὰ τε κανονικά και νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τήν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Θεολόγου, Κοινότητος Πτεροῦντος, ὅπως υποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τής Ἱεράς Μητροπόλεως τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικά έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Καλλονῇ τῆ 10ῆ Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Μηθύμνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46,47 και 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν και Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη και διὰ μεταγενεστέρων Νομ. Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Πάτραις Ἱ. Ν. Παντανάσσης, 2) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Καμινίους Ἱ. Ν. Ἁγ. Σπυρίδωνος, 3) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Φλώκα Ἱ. Ν. Ἁγ. Ἰωάννου, 4) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Ἐλεκίστρα Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, 5) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Ἀλποχωρίῳ Ἱ. Ν. Ταξιαρχῶν, 6) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Ἐλληνικῷ (Μπούμπα) Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, 7) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Παραλία Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, 8) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Ροδινῇ Ἱ. Ν. Ἁγ. Πάντων και 9) μιᾶς θέσεως τοῦ ἐν Χιόνῳ Ἱ. Ν. Ἁγ. Ἀθανασίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και έχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων των.

Ἐν Πάτραις τῆ 25ῆ Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Πατρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ρεθύμνης και Ἀύλοποτάμου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46,47,48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν και Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και έχοντας τὰ τε κανονικά και νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἱ. Ναῶν α) Βισοδίων Βιλλανδρέδου, β) Μεταμορφώσεως Μαρουλά και γ) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀνωγείων, ὅπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ρεθύμνη τῆ 25ῆ Ἰουλίου 1969.

† Ὁ Τοποτηρητῆς

† Ὁ Κρήτης ΕΥΓΕΝΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἰωαννίνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Σερβίων και Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικὸν: Δραχμαὶ 100 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικὸν: Δολλάρια 4 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου, Περὶ θείας γνώσεως.

Ἡ Ἐκκλησία τής Ἑλλάδος και ἡ κατάκτησις τής Σελήνης.

Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Νικολάου, Ὁμιλία ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν.

Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ἰακώβου, Οἱ κατὰ τὸν δεκάτον ὄγδοον αἰῶνα ποιμάναντες τήν Μητρόπολιν Μυτιλήνης ἀοιδμοὶ Ἱεράρχαι.

Μητροπολίτου Ἡλείας Ἀθανασίου, Ἡ Ἐπισκοπικὴ ὀργάνωσις και διοικήσις τής Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Σάββα Ἀγουρίδου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Ἄτομον και πρόσωπον.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθῆναι, Ἰασιου 1 — Τηλέφ. 710.734.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ζητεῖται ὑπὸ τής Ἱεράς Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου Ὁρου Σινᾶ Θεολόγος Κληρικὸς (Ἱερομόναχος), γνώστης τής Ἀγγλικῆς ἢ τής Γαλλικῆς, διὰ τήν θέσιν τοῦ Γραμματέως αὐτῆς κα Καθηγητοῦ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν ἐν τῇ Ἀμπετελιῶ Σχολῇ Καίρου

Πληροφορίαι παρέχονται καθ' ἐκάστην εἰς τὸ Μετόχιον τῆ Ἱεράς Μονῆς Σινᾶ, ὁδὸς Δορυλαίου 26, Ἀθῆναι Τ. 601, Τηλέφωνον 641-917.